

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 08364

LABIRINT

A. Glanz-Leyeless

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

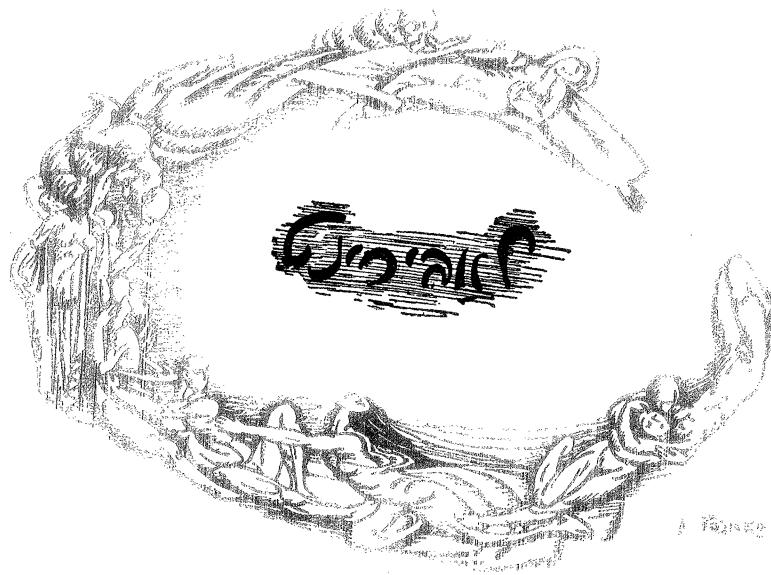
Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

గానథ

ప్రాణికం

ల్లయిద్యుతి ఏ ని.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ.

**Copyright 1918
by
A. GLANZ**

א. לְעֵינָלֶם

፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩

የኢትዮ

הַיְלָדֶן

עם האט א וועה געטאן מיט מאי אין מיטען יאנואר,
אין מיטען יאנואר מיט מאי.
ווײַ אַפְּטַהַבְּ אִיךְ גַּעֲבַעַטְעַן אַינְסָם אַבְּגַרְוָנְדָר פֿוֹן מֵיַּן צָעַר:
זָאַל גְּרִינְגְּ מִיר זְוִיָּן אָוֹן פְּרִיִּי,
פְּרִיִּי אָוֹן גְּרִינְגְּ,
וׂוַיְ דֻּעַם שְׁמַעְתְּעַרְלִינְגְּ
אין מאי!

נָאָר וּוּעָר, נָאָר וּוּאָס פֿעַן טְרִיבִיסְטְּעַן אַ מעַנְשָׁעַנְס שְׁוּעָר גַּעַמְיוֹת,
אַרְאַבְּגַלְעַטְעַן דָּאָס נְרוּעַ בְּלִיִּי,
וּוּאָס הַאַלְטַה דָּאָס הָאָרִץ אַיְן אַוְמָעַט, אַיְן אַוְמָעַט פֿעַסְט גַּעַשְׁמִידַט
אַיְן יְאַנוֹאָר פֿוֹנְקְטַה וּוְיְאַיְן מאי?
וּעַמְעַן אַרְטַה
דָּאָרְטַה אַ הָאָרִץ פְּעַרְשְׁפָאָרְטַה
אַיְן בְּלִי?

אוֹן פְּלוֹצְלָוְנְגְּ הַאַט אַ וְועָה גַּעַטְעַן מִיט מאי אין יְאַנוֹאָר,
אין מיטען יְאַנוֹאָר מִיט מאי.
אוֹן שְׁוּעַרְטַ-שְׁאָרָף קְלָאָהָר הַאַב אִיךְ דְּעַרְפִּיהְלַט וּוְיְסָאוּז אַלְעַז אַיְינְסָם:
אוֹן סְ'בַעַטְעַן זִיךְ צָו וּוּרְעַן פְּרִיִּי,
(פְּרִיִּי אָוֹן גְּרִינְגְּ
וּוְיְ דֻּעַם שְׁמַעְתְּעַרְלִינְגְּ
אין מאי).

ווענטער-נאכט סאנגעט

עם קרייזט די זוּן מיט איהרע פלאמען,
און אלפא קרייזט איזה הימעלס צעלט.
די וועלט און איד, איך און די וועלט:
מיר דיזען צומעלין צוזאמען.

אייהר קיינערט ניט, זואס מיר געפערלט,
און ס'קיינערט מיך ניט, צי עס שטאמען
די בני כנען פון שווארצען חוף'ען,
און צי אנטאנום איז א העלט.

און טענות האב איך ניט צו קייןעם,
און קיינער קומט מיר ניט קיון זאך,
איך שללאפ מיין שללאפ און לאך מיין לאך.

און און א טאג (פלוייכט א שענעם)
וועל איך מיר זאגען: צייט. פערמאך
די אויגען. אליעלוי. גוט-נאכט...

הַזְּבָדָה

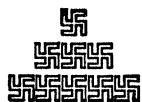
בלייך-בלויום ליכט אונן בליעדר וויאלאעט,
אוון אראנזונשיליכט מיט צארטטען ראון.
א ספאָפּ ווינּק מיט זילבער-זיזיד געבעט,
אוון ווינּין אין אַ קרייטשאָל-געשליפֿען נלאוּן.

אנ אלטער באנד, וואו ס'וערט נאיאו-ווקוריין און מיטעלאלטער-לייעבע לייעב גערעדט : פון קענינגן און וויטען צויבער-שלאָס, א. ריטערם שווערט-געועט. "

א, הערכט ! ניט פרילינג אונ זומער,
דו היל מיך, מיידען מענשען, איין.
מייט דינען בּוֹמָען טוֹיט אַרְוֹם מִיר,

וְיֵנוּ מִרְאֵת אֲזַנְתָּה שֶׁתְּלִיכָּן שְׂיָוֹן.
אֲזַנְתָּה נִיבָּרְךָ רֹוחָה. נִיבָּרְךָ הַעֲרָבָתָם מִין, רֹוחָ מִיר,
דָּרְעָן סְבֻעַת מִין הָארָצָה : זָאָל רֹוחָגָן זַיְן.

הַשׁוֹעֲמָלָעַ

די זון האט מיט פיער געשאסען,
גע'ברונז'ט זיך הייזיג, ווי איך.
דערנאך האט מיט עמערים גענאסטען
א רענען אוננייזיג, ווי איך.

אָוֹן ס'הַאָבָעָן דֵי פָּעָלְדָּעָר בְּעַדְעַקְטָּמָן זִיךְ,

מִיט שְׁוּעָמְלָעָךְ, מִיט קוֹאָרָעָ, וּווֹ אַיְדָ,

זַיְיָ הַאָבָעָן צָו יְעִידָעָן גַּעַשְׁטָרַעַטָּמָן זִיךְ,

דֵי אַיְבָּרְיוֹגָעָ, סָאָרָעָ, וּווֹ אַיְךְ.

נַאֲרָס'הַאָבָעָן זַיְיָ אַלְעָ גַּעַוְאָרְפָּעָן
בְּלִוּזָן בְּלִיקָעָן פָּעָרְמַיאָוָס'טָעָ (וּווֹ אַיְדָ),
וּוֹעֶר הַאָטָעָם גַּעַקְעַנְטָמָן זַיְיָ בְּעַדְאָרְפָּעָן,
דֵי שְׁוּעָמְלָעָךְ, דֵי וּוֹיסְטָעָ, וּווֹ אַיְךְ?

בְּלִוּזָן אַיְדָהָבָמָיט לְיִבְעַנְדָּעָ בְּלִיקָעָן
בְּעַגְרִיסְטָמָן זַיְיָ, דֵי שְׁוּעָמְלָעָךְ, בְּלִוּזָן אַיְדָ,
אָוֹן נִירִיגָן גַּעַנוֹמָעָן זַיְיָ בְּלִיקָעָן,
דֵי שְׁוּאָכְיִינְקָעָ שְׁטָעָמְלָעָךְ (וּווֹ אַיְדָ).

מִיט לְיִדְעַנְשָׁאָפָט הַאָבָמָאַיְדָ גַּעַצְעַטְעַלְטָמָן
דֵי בְּרוֹאִים'לָעָךְ, אָרִים, וּווֹ אַיְךְ,
אָוֹן הַאָבָמָאַיְדָ פָּאָמְלִיךְ צְוַעַרְטָעַלְטָמָן
דֵי בְּלִיקָעָן פָּוֹן קְבָרִים, וּווֹ אַיְךְ.

מִיט תָּאוֹהָ גַּעַחְאַלְזָטָמָן זַיְיָ, גַּעַרְדִּיקְטָמָן זַיְיָ,
פָּוֹן תָּאוֹהָ גַּעַהְוַיְלָעָן הַאָבָמָאַיְדָ,
אָוֹן הַיְסָעָרָ, אַלְצָן הַיְסָעָרָ גַּעַפְלִיקְטָמָן זַיְיָ
דֵי קִינְדָּעָרָ פָּוֹן פּוֹלְעָן, וּווֹ אַיְךְ...

אָקְטוֹרֶן

(אַדִּיעָכְטִיּוּעַ-עֲשִׂיּוֹד)

אין די נעכט די סומגע, לאנגע,
שטעדען-מיידע, לייכטערזאטע,
קלאננדערויזערטע און מאטע,
מעלאנכאלישע און באנגע,

ווערען זיךערעדר די טויטע,
איינטראיגערענדער און דרייסטער,
שווערד-אונהיימלך, פול מיט נייסטער,
ווערט מײַן שטוב, די אלט-געבעיטה.

ראכע-דורשטיינ און פערבייסען
שלוייבען זוי זיך שטיילע, זאכטע,
טרוייסלען בייז מײַן טיר פערמאכטע,
און מײַן אומורהיג געויסען.

אָוֹן זָאנְ אַיךְ בְּלִיבֶת אָוֹרְטָה אַלְץ נִיט דָעֵרְזָאנְטָה.

אָוֹן טָו אַיךְ, בְּלִיבֶת אָוֹרְטָה אַלְץ נִיט דָעֵרְזָאנְטָה.
אָוֹן טָו אַיךְ, בְּלִיבֶת אָנְ אַרְבִּיְתָה נִיט דָעֵרְטָאָן.
אַיךְ זִינְגְ קִיְינְמָאָל נִיט מִיט אָ פּוֹלְעָן טָאָן,
אַיְינְ גִּיפְטָאָג וּוְעה בְּלִיבֶת שְׁטָעְנְדָהָג נִיט דָעֵרְקָלָאנְטָה.

אָוֹן וּוֹעֵן אַיהֲרַ זַעַחַט מִיךְ, וּוֹיִינְטָה נִיט : "וּוְעה ! אָוֹן אָח !"
אָוֹן וּוֹעֵן אַיךְ טָו וּוֹאָס, שְׁרִיְתָה נִיט אָוִיס : "פֿעַרְפְּלוֹכְט !"
דָעַן וּוֹיִיסְט : אָ פְּרַעְמְדָעָר, פְּרַעְמְדָעָר בֵּין אַיךְ דָא,
וּוֹאָס וּוֹיִיס נִיט וּוֹאָס עַר טָוֹט אָוֹן וּוֹאָס עַר זַוְכָּט.

הַנּוֹנָן אֶהָנָן

אֵלֶּה

עפעם האט מיך אננסטיג אהאנען
אנגעפאנגען מיט אמאָל,
אימײַץ הערט ניט אויף צו מאהאנען
מיט א דומפען טרייבען קול.

הערט ניט אויף מיך צו בענלייטען,
שעפטשעת שרעקליכס איזן כמיין הארץ,
הייסט מיך ערגייז וואו זיך גרייטען,
איין א וועג, וואס וווײַט און שווארץ.

פְּרִיהַלִּינָג

פֿוֹן אַ וּוֹלֶט, אַ טְּרִיבֵּעַר, גְּרוּוּעַר,
קּוֹם אַיְךְ פְּרִיהַלִּינָג צֹ דִּין טְוִיעַר —
אַיְן אַ וּוֹלְדִּפְרָעָמֶד הוּוֹן.

כִּילּוּם נִיט קִיּוֹנָעָם פְּרִיְיד צֹ שְׁטָעָרָעַן,
וּוְעַל נָאָר קָוְקָעַן, וּוְעַל נָאָר הָעָרָעַן,
הָעָרָעַן, קָוְקָעַן בְּלוּוֹן.

וְעַנְעָן   קֶדֶם   קֶדֶם   קֶדֶם   קֶדֶם

פַּלִּיסְטָעֵר-פַּלִּיסְטָעֵר.
בְּלֹיו — דָּעֵר הַיְמָעֵל.
וּוֹ אֵין דָּרִימָעֵל
גַּסְטָ עָרָ, גַּסְטָ עָרָ,
(סּוּמְנוּקִיט !)

לְאֹזֶת דָּעֵם שְׁטוּלָעֵן
רַעֲגָעֵן-גָּנוֹן
מִיךְ פָּעָרוּוֹנָעֵן
אָנוֹ אַיִינָהוּלָעֵן,
(מִידִיגְקִיט !)

שְׁלִוְסָט דָּאָס פְּרַעְפָּלָעֵן
מִירְ דִּי אַרְוִינָעֵן,
אָנוֹ עָס זְוִינָעֵן
אִין מִיךְ נַעַפְלָעֵן,
(פֻּרְ-
גַּעֲסָעָהִיט !)

וּוְעַלְטָעֵן יַאֲחָרָעֵן
וּוְיִוְתְּ אַנְטָלָאַפְּעָעֵן,
אַלְצָ אַנְטָשָׁלָאַפְּעָעֵן
אִין זְכָרוֹן,
(זְעַלְגִּיקִיט !)

וַיְהִי נָתָן יְהוָה כָּל-מִצְרָיִם

וְזַעֲנָעֵן כִּי זַעֲנָעֵן
וְזַעֲנָעֵן כִּי זַעֲנָעֵן
וְזַעֲנָעֵן כִּי זַעֲנָעֵן

וְאֵין גּוֹט צָו זַיִן דָעַר הַעֲרֵשָׁר
פָּוֹנָן שְׁרֵעַ אָוֹן פָוָן גַּעֲפָהָר,
פָּוֹנָן טָאנְגְּלִיכְבָּט אָוֹן פָוָן שָׁאַטְעָנֶם,
פָּוֹנָן וְאֵיךְ אַלְיָוָן דָעַר הַאֲוָד.

וואו גוט איז צווישען מענטשען
צו זאגען יא און ניין,
וואווען ס'ווילט זיך איזו זאגען.
וואו גוט צו זיין אלויין.

בָּרוּךְ הוּא גָּדוֹת אֵין נִימָט צַו הָעָרָעָן,
צַו הָעָרָעָן שְׁטוּנֶנְדִּיגַּ נָאָר
לְדָאָם זְשֻׁמְעָן אָוָן דָּאָס בְּרוּמְעָן
פְּטוּן דְּמוּמְעָן קִיְּטָעָן כָּאָר.

פונטוניה וועלכע מאהנען,
אוון לאכען אימער צו :
דו שואכער, שוואכער, שווואכער,
דו שואכער, שוואכער, דו !

הַיְלָדֶן אִישׁ נֵטֶה כְּגֻפָּל אִישׁ נֵטֶה

ב'געפֿעל אִישׁ נֵטֶה. כ'בִּין מֵיט אִישׁ, דְּרִיבְּסְטָע,
שְׁטָעַנְדִּיגּ נָאָרִישׁ אָוֹן פְּעַרְשָׁעַמֶּט.
הַיְמָוֵשׁ וּוַילְטָ אִיהָרְ מֵיטְ מִירְ וּוּרְעָן
אִיךְ בְּלִיְבָּ פְּרַעְמָה.

זַיְכָּעָר זַיְתָּ אִיהָרְ. וּוַיְסָטָ פָּוּן אַלְעָם,
רַעֲדָטָ פָּוּן אַלְצָדִינְגָּ אַיְן דָּרָר וּוּעָלָט.
אִיךְ קָוְקָ וּוַיְלָדָ אָוֹן רַעְדָּ מְטוּשָׁטָשׁ —
נָאָרְ קַיְיָן הַעַלְדָּ.

אִיהָרְ זַאֲנָטְ וּוַיְצָעָןְ, מִיְּרְלָלָעָךְ ?אַכְעָןְ,
אִיךְ בְּלִיְזָ שְׁאַקְעָלְ מֵיטְןְ קָאָפְּ.
כְּגַעַת אַוּעַקָּ אָוֹן טְרִיאָוְמְפִירָ, וּוּאָסָ
בְּנָאָרְ אִיךְ אָבְ... .

אַיְן אִינּוּלָּה

אַנְ אִינּוּלָּה פָּעֵלוּנְפָעֵסְט אֹן שְׁמַארֶשׂ
הָאָב אַיְךְ מִיר אֲבָגָנוּזָכְט,
אַיְן מִיטָּעָן נְרוּסָעָן יִם אַ בָּאָרֶג
הָאָב אַיְךְ מִיר אֲבָגָנוּזָכְט

אֹן אַוְיָף דָּעַם בָּאָרֶג הָאָב אַיְךְ גַּעֲבָוִיט
פָּאָר מִיר אַ שְׁטִילָעָן שְׁלָאָם.
פָּאָר מִינָּעָן טְרוּיְמָעָן אֹן מִין פְּרִיּוֹד
אַן אַיְנָעָן־אַיְנָנָעָם שְׁלָאָם.

צָו וּוֹאָם אַ מְעַנְשָׁ נָאָר שְׁטְרָעְבָּט אַיְזְ דְּאָרֶט
אַיְן יְעַנְעָם שְׁלָאָם פְּאָרָאָן.
אַיְךְ וּוֹיָל וּוֹאָם — זָאָג אַיְךְ בְּלֹוִזְ אַ וּוֹאָרֶט,
אֹן שְׁוִין אַיְזְ עַם פְּאָרָאָן.

אֹן סְ'אָזְ דָּעַר שְׁלָאָם מִיטָּנָאָר זְיוֹן פְּרָאָכְט
פָּאָר מִיר, פָּאָר מִיר אַלְיוֹן,
אַיְךְ בְּזָוִין דְּאָרֶט אַיְנָעָר טָאָג וּוֹי נְאָכְט,
אַיְךְ בֵּין מִיטָּנָאָר אַלְיוֹן.

הַ קָּרְבָּן כְּנִזְקִין וְאֶמְנָתָן

.1

דאָס קעניגקלֵיָד, דאָס קעניגקלֵיָר,
דאָס קעניגקלֵיָד פֿאָר מִיר.
דאָס פֿעהַלְטָן מִיר בְּלוֹוִיז. עַס נְעַמְתָּן אַרְאָב
די קָלְהָה פֿוֹן מִין טִיר.

עַס מְאַכְּטָן מִיר פֿרְיוִי מִין יְעֻדָּם גְּלִיעָד,
אוֹן זִיכְעָר וּוּרְטָן מִין נָגָן,
אוֹן סְפָּאַלְטָן אַרְאָב די אַיְזָעַן-קִיטִּים,
וּוֹאָס הַאֲלָטָן מִיר אוֹן אַיְחָר צְוָאָן.

.2

אַיךְ נְעַמְתָּן אַרְאָב דיָס קעניגקלֵיָד
פֿוֹן פּוּרְפּוּרְזִיָּד נְעַנְיִיט.

A horizontal row of 15 identical Nazi swastikas, rendered in a dark grey or black color against a white background. The swastikas are evenly spaced and oriented with their arms pointing to the right.

אוון ליג עם אוים פאר דיונע פיט,
פאר דיונע טרייט פערשפּרייט,

אוון שטיג מאיט דיר אויף מאראמאָר-טרעַט,
בעווויזו מיין טראַזְאַל דיר,
אוון צו אַ פֿאָרָהָאנְגּן, נַאלְדְּגַעַשְׁטִיקַט,
דייד בעי דער האנד אַיד פֿיהָר.

דארט בלו דאס ליכט און זייד ס'געוואנד,
די לופט פארפיומען-שווער.
דארט רוחט דער קענינג. דארט ער ליעבט,
בלויז דארטען איז ער — ען.

3

דָּאַס קָעְנוֹגִיכְלִיּוֹד, דָּאַס קָעְנוֹגִיכְלִיּוֹד,
דָּאַס קָעְנוֹגִיכְלִיּוֹד פָּאָר מֵיר.
אוֹן הָאָב אַיךְ עַמְּנִיט — טֹו אַיךְ נִיט
עוֹ קָרְבָּגָעָן עַמְּקִיּוֹן רִיחָה.

זו צארטט פאר נאדלען קעניג-הנدر
און מיה — זו שווער און גרוויס.
געפינען דארה ער ס'קעניג-קליליך
שווין אַנגענְגָּרִיטֶס פֿאָרָאוּס....

הַיּוֹסִינְגִּי אָהָרְןְּ

הַיּוֹסִינְגִּי

נאך האלט מיך דער אינגעעל-אומעט,
און אידך בינו שוין דרייסינג יאהר.
אין דעם קאפ אלז' ושוועט, ושוועט:
שוין פערלעבט דרייז צעהנדLING יאהר.

ס'או נויט מעהר פאראויס דאס ליעבען,
ווען מען וווערט שוין דרייסינג יאהר.
מעהר קיין האפנונג, מעהר קיין שטראבען,

הַיְמָן הַיְמָן הַיְמָן הַיְמָן הַיְמָן

ווען עם ש ר ע ק ט דיר שוין א יאַהֲרָ.

„הַיְמָן־שָׁוֹעֵבָן, טְרוֹיְמָן־יוּעֶבָן“ —

האט קיין זין צו דרייסינג יאַהֲרָ.

נו, טא זאל מוט זוי פערבליהען,

מייט די אלטער דרייסינג יאַהֲרָ,

אויך דער טרום, וואָס קען ניט גִּלְיָהָעַן

מעהָר, ווי אַין די יונגענדי־יאַהֲרָ.

זאל דער אַ וְ מַעַט אַוְיךָ פָּרְבְּלִיהָעַן,

האט קיין זין צו דרייסינג יאַהֲרָ.

ניט קיין גָּלוֹט — אַ פּוֹיָן, טעטַפְּ צִיחָעַן

אייז ער בלוייז צו דרייסינג יאַהֲרָ.

זאל ער געהָן, וואָס וויל ניט וויכען,

זאל פָּאָמָעָלִיךְ רָוחִיגְ שְׁלִיבָעַן,

זיך אַ יאַהֲרָ אַיצְטָן נַאֲךָ אַ יאַהֲרָ.

זאל אַחַן שְׁטוּרָעָנִישׁ זָרְ פְּלִיסָעַן

או אַיךְ זאל ניט פִּיהָלָעַן, וויסען,

וואַיְסְפָּעָרָגָהָט אַ יאַהֲרָ נַאֲךָ יאַהֲרָ.

קענסטַטְ שְׁוִין, אוּמָעַט, ניט זַיְן פִּיבָּרִיגְ,

יעַדְעַ אַוְיפְּרָעָנָגְן אַיז אַיבָּרִיגְ,

ווען מעַן ווּרְטַטְ שְׁוִין דְּרָיְסִינְגְ יאַהֲרָ.

לְיעַבְּסַטְעַנְסְ שְׁלִים אַיךְ מִירְ די אַוְינָגָעַן,

פָעַנְסְטָעָרְ, אַדְעַן, פָעַטְ פָּרְצְזִוְעָגָעַן,

זַיְן אַוְן צַעַהְלְ בְּלִזְוּן : דְּרָיְסִינְגְ יאַהֲרָ.

הַמְּעֵנָן אֶתְמָלֵךְ פָּרָגָן

שטעה איך בי דעם ים'ס בענוילטען זוים,
סוק איך אויף זיין ליבטטען, פֿלִינְקָעָן שויים,
וואעלכער ניט אַזּו זיך דארטן און דא
און אַווילַע שפֿעטער איז ניטא,
טראכט איך מיר : אַט פֿונְקָט אַזּו ענטשטעהט
אויך מיין ליעבען און אהן שפֿור פֿערגעהת.

ליג איך אויף דעם הויכען, גרויסען באָרג,
קיוקעל פֿון זיין לאָנגָעָן, קְרָוּמָעָן קָאָרָק
זעמרלעך, אַיְינָעָם נָאָך דעם צוֹוִיטָעָן — אַזּו
כְּזָעה קְיָוָן סָוָה, קְיָוָן עֲנָדָעָן נָטָעָרְפָּוָן,
טראכט איך : וְוי אַזְמָדָעָל פֿון דָעָר עָרָד
בֵּין איך נִישְׁטָהָג, קְלִיָּן, אַזּו אהן שָׁוָם ווּעָרָתָה.

הַ אָוֹן מְאַכֵּט

אמאל אַרְאָבָנָעַנִּידָעֶרט האט
אויף מיר בְּיוֹנָאכְט דָּעֶר נְיִיסְט פָּוּן נְאָט.

און ס'האט מיין אויג פָּעָרְבָּלְעָנְדָּט דָּעַרְזָעָהָן,
וּוְאָס קְיֻונָּעָר האט נְאָך נִיט גְּזָעָהָן.

נאָר אַיְודָעָר ס'האט די מעַנְשָׁעַן-צָוָונָג
געַפְנוּעָן נְאָך דָּעַם קְלָאנְגָּעַן-שְׂוֹאוֹנָג
פָּאָר דָּעַם, וּוְאָס האט זִיך מִיר עַנְטָפְלָעָטָם,
אייז שְׁוִין דָּעֶר גִּיסְטָט פָּוּן מִיר אָוּעָק.

און פָּוּן דָּאָן אָן אייז אַיבָּעָרְפִּילְט
מיין הָאָרֶץ מִיט שְׁטוּרְכָּעָן פָּוּן אֲ בִּילָּד.

און אַלְעַז וּוְאָס כְּזִינְג האט פָּוּן דָּאָן
קיינְמָאָל בַּי מִיר קְיַין פּוֹלְעָן טָאָן.

ס'אייז בְּלוּז אַ טְּרִיבָּעָר וּוְידָעְרְקָלָאָנָג
פָּוּן דָּעַם, וּוְאָס כְּיַהָּאָב גְּזָעָהָן שְׁוִין לְאָנָג,
אַ טְּרָעָהָר, וּוְאָס אוֹף מיין אָוֹנָמָאַכְט רִינְטָם,
וּוְאָס זּוֹכָּט אַ וּוְאָרְט אָוּן נִיט גְּפִינְטָם.

פָּאָר אַ רְגָּעַ

פָּאָר אַ רְגָּעַ פּוֹלָעָר, אֲוִיסְגָּעַשְׁעַפְטָעָר,
גִּיבָּ אֵיךְ דֵּי וּוְלְטָ אָוָן אַוִּיךְ יַעֲנָעָ אָבָּ.
פּוֹלָהָעָן בֵּין דַּעַר הַוִּיךְ, נַאֲךְ נִיטָּ דַּעַרְשׁוּעַבְטָעָר,
אַדְעָר בֵּין דַּעַם אַבְגָּרוֹנְדָּ קָאָפְּ אַרְאָבָּ.

בֵּין אַוִּיךְ וּוְעָנָעָן אַלְעָרְלְיוּ נַעֲנָגָנָעָן,
זַיְיךְ, וּוְיַזְמָרָ, צַוְּפִיכְעַלְטָ אַיְן דַּעַם זַמָּרָ,
נַאֲךְ דַּעַם אַיְין וּוְעָגָ נִיטָּ נַעֲקָעָנָטָ דַּעַרְלָאַנְגָּעָן,
עַרְנִיךְ נִיטָּ נַעֲוּעוֹעָן אַונְגָּעָצָאמָטָ.

הַאָבָּ אַיְן נַעֲצָעָן זַיְיךְ אַלְיָוָן נַעֲפָאָנָעָן,
נַעֲצָעָן, וּוְאָס אֵיךְ הַאָבָּ גַּעֲוּעַבָּטָ אַלְיָוָן.

זַעַחַטָּ, דֵּי זָוָן, זַיְ אַיְזָן שְׂוִין בָּאַלְדָּ פָּעָרָגָנָעָן,
הַאַלְטָ קִיְּין זַאֲךְ נִיטָּ אַבָּ שְׂוִין אַיְחָרָ פָּעָרָגָהָן?

פָּאָר אַ רְגָּעַ פּוֹלָעָר, אֲוִיסְגָּעַשְׁעַפְטָעָר...

אַיִינְצִינָעּ אַיִינְצִינָעּ אַיִינְצִינָעּ אַיִינְצִינָעּ

איינצינע, וואם ביזטו ניט געקומען?
דו, וואם דיר מיין ליעטער טרוים געהרט,
און צו וועם איך האב איז שווינגען שטומען
אלץ געבעטען : זאל מיר זיין בעשרט.

נאר איך האב דיך ערגניע ניט געטראפען,
איימיין בייזער האט עס אונז פערוואחוון.
פרוי נאר פרוי האט מעהאר פערלענדט מיין האפען,
וואם האט זיין געזאלט, איז ניט בעשרט.

דו בלויוּן וואַלְסֶט געקענט מיך רעטען,
בלויוּן מיט דיר ביזן פרוי און שטארק און גרויט.

רייסט אַרְאָב פֿוֹן פֿעַנְסְטָעֵר דֵי רַאֲלַעַטָּעֵן,
זעהט : עס ליעשט דער ליעטער שטראָהָל זיך אוּם!

איינצינע ! וואם ביזטו ניט געקומען ?

איך בין נישטיג, האפנוונסלאז און זינדריג,
און מיין יעדער ריהר — א שפּוֹר פּוֹן פֿעַסְטַּן.
וועאס איך טו איז ליגנעריש און ווינדריג,
מיין געדאנק און הארץ — א שָׁלָגְנְגָעֵן-געַסְטַּן.

אנו מיר הענט דיזנד און פלאיך פון דורות,
אונן דער משפט איז שווין לאנג בעשיות :
כ'עה אין שאטען פון אן טויזענד מראס,
פערעד איז מיר די גאנדר פון איינזאמקייט.

וועה דעם שטוויב, וואס האט זיך אבענעריסען
או געלביבען הענגען אין דעם ווינדר ! ..

זאל די נאכט שוין איבער מיר זיך שליסען
און פערצוקען מיך, וואס כ'בין איזנד.

אריך בין נישטיג האפנוונגסלאו און זינדריג.

וּוִידָעַר קְרֵבָה קְרֵבָה קְרֵבָה

וּוִידָעַר פְּרִיהְלִינְג, וּוִידָעַר בְּלָעַטָּעַר,
בְּלָמְעַן, בְּעַנְקְשָׁאָפֶט, לְיעַבָּעַם, לְיעַדָּעַר,
אוֹן דָּאן וּוִידָעַר זָמָעַר, וּוִינְטָעַר,
וּוִידָעַר סְאיִינְגָּן, וּוִידָעַר, וּוִידָעַר...

כְּשַׁטָּעה בַּיּוֹם טִיךְ . עַמְּ בְּלָאָזָט אַ וּוִינְטָעַלְיַן,
סְטְרָאָגָט פָּוָן עַרְגְּנִיז זִיךְ אַ קְלָאָגָעָן.
טִיךְ אוֹן וּוִינְט אַוְן אַיךְ — מִיר קָעָנָן
גְּלִיךְ דָּאָס מַעֲהָר שְׂוִין נִיט פָּעָרְטְּרָאָגָעָן...

פָּעָרוּוִירֶת

פָּעָרוּוִירֶת. אַחֲן קְרָאָפֶט כָּאַטְשׁ אֵין מִינּוֹת
אַחֲן עַקְעָל צָו בְּעַטְרָאַכְטָעַן זִיךְ אַלְיָין,
צָו רַעֲדָעַן אָוָן נִיט פִּיחָלָעַן „בֵּיזֶט גַּעֲמִין“,
צָו שְׂוֹוְיָגָעַן אָוָן נִיט שְׁפִירָעַן שָׁאַנְדְּגָלָוֹת.

אַיךְ וּוַיָּסְנֵט, וּוֹאָו אַיךְ בֵּין, וּוֹאָס שְׁלַעַכְט, וּוֹאָס גַּוְטַּ,
אָוָן זַעַה קִיְּן גַּרְעָנְץ נִיט פָּוָן מִיאָוָס בֵּיו שַׁעַחַן.
פָּעָרְשָׁטָעָה מַעְהָר נִיט וּוֹאָס אָוּמְרָיָין אֵין, וּוֹאָס רַיָּין,
אָוָן בְּהַאֲבָעָם אַוְיסְצָהָאַלְטָעַן נִיט קִיְּן מוֹט.

גַּעַבְרָאַכְעָן אֵין מִין שְׁטָאַלְעַ. אַיךְ לִגְנַּי אֵין שְׁטוּבַּ.
דַּעַם לְעַצְטָעַן פְּרִיְינְד פְּעַרְלָאַרְעַן. סְהָאַט זַיְן לְיַיְבַּ
עַנְטְּבָלוֹזִזְטַּ פְּאַר מִיר דַּעַם פְּרַצּוֹף פָּוָן מִין שָׁאַנְדַּ.

וּוַיְלַאֲנָגַּנְגַּ נָאָר וּוּלְאַיךְ נָאָרָעַן? אָוָן... פִּילְיוֹכְטַּ
וּוּעָרְטַּ דַּי עַרְלִיּוֹנְגַּ נָאָר אָזְוִי דַּעְרְנוֹרְיוֹכְטַּ?
וּוֹאָו אֵין צָו וּוּיְזָעַן מִיר דַּעַם וּוּגַּן אַהֲנָד?

הַלְאָנָגָן

קלאנגען, קלאנגען, ווערטער-קלאנגען,
אייער נעץ האט מיך געפאנגען,
אייער נעץ אויז שפינועבעסידן,
אייער נעץ האט קיין שם זיין,
אבער ווי די פלייג בייט שפין,
וואראט איך זיך אהער — אהן,
קנעקט פון זונלאו קלינגענדיגע קלאנגען.

שטעהען דארט אין פעלד די זאנגען.
ביז דער טערפ ווועט זיך דער-קלאנגען,
שטעהען זיך זיך געל, צי נריין,
קושען חיים זיך מיט דער ביהן,
טאנצען זיך אהער — אהן,
פרענקן קיינמאָל ניט „וואווחן?“ —
שטעהען זיך און פרעהען זיך די זאנגען.

איך נאר צאפעל זיך אין קלאנגען,
ווערטער האבען מיך געפאנגען.
שרוי אלז : „איך, דער מאנדארין!“
און פונקט ווי א בעדואין
דרעה איך זיך אין ווארט-געשפין,
איין דער וויסט פון'ם ווארט-געשפין,
איין דעם צירקעל פון דעם שפין,
קנעקט פון זונלאו קלינגענדיגע קלאנגען.

לְאַנְגּוֹנוֹיוֹלִינָג

לאנגנווילינג. און ס'ווילט זיך, ווילט זיך,
וואילט זיך גארנייט מהאָן.
הוינט גענוג גערעדט, געשפיעלט זיך,
און מעחר ווילט זיך, ווילט זיך, ווילט זיך,
וואילט זיך גארנייט מהאָן.

וועל זיך לעגען אויף דער סָפֶע
און וואס זאל איך טהאָן ?
טרינקען טעה, צי טרינקען קאָפֶע ?
לעזען פון מײַן לייד אָ סָטָראָפֶע ?
ניין ! וויל גָּרְנִיכְט טהאָן.

פעסטער, פעסטער אַיְינְגָהִילְט זיך
און מעחר גארנייט מהאָן.
ועלבסט פערווויגט און אַיְינְגָהִילְט זיך,
זיך פערגעסען, ניט געפיהָלְט זיך,
דען עס ווילט זיך, ווילט זיך, ווילט זיך,
וואילט זיך גָּרְנִיכְט טהאָן...

דָעֵר גַעֲרוֹךְ   דָעֵר גַעֲרוֹךְ   דָעֵר גַעֲרוֹךְ   דָעֵר גַעֲרוֹךְ

דָעֵר גַעֲרוֹךְ, דָעֵר גַעֲרוֹךְ,
דָעֵר גַעֲרוֹךְ וּוּעַלְכָעֶר גַרְוִילְטַן,
פָוָן אַ מַת, וּוּעַלְכָעֶר פּוֹילְט —
דָעֵר גַעֲרוֹךְ, דָעֵר גַעֲרוֹךְ.

נָעַמַת אִינְגָאנְצָעָן מִיךְ דָוָרָה,
פְּרִיקְרָעִיְזִיסְלִיךְ אָזוֹוי,
גַעַלְבְּלִיךְ-גַרְוִינְלִיךְ אָוָן בְּלוֹוי
דָעֵר גַעֲרוֹךְ, דָעֵר גַעֲרוֹךְ.

אִיהָם צָו מִידָעָן אִיךְ זָוָה,
עָר פָעָרְפָאַלְגַט מִיךְ נָאָרְדָעָה.
אוֹן אִיךְ זָהָא אִיהָם... שְׁפִיר... הָעָר...
דָעֵם גַעֲרוֹךְ, דָעֵם גַעֲרוֹךְ.

— — — — —
— — — — —

פָוָן מִין אִינְגָאנְצָעָם טָרוֹפְ
דָעֵם גַעֲרוֹךְ, דָעֵם גַעֲרוֹךְ.

הַיְלָדִים

צָוֹמֵר

הַיְלָדִים

הע ! וועמעס הארץ האלט פעסט דער אומעט
וואו רײיפען פון א שלאנגע ?
און וועמען איז דרי וועלט,
דרי ברײיטע, גרויסע וועלט
א צוואנג ?

הַיְלָדֶת הַיְלָדֶת הַיְלָדֶת הַיְלָדֶת

אוֹן וּוּמָעֵן האָט עִם פָּוּן דָּעַם חַוֵּז גַּעֲיאָגָט,
צַו לְיוֹפָעַן אַיְן גַּעֲדָרָעָנָן,
אַיְן גַּאֲסִינַגְעָדָרָעָנָן,
אוֹן דָּאָרָט גַּעֲפִיהָלָט, וּוּ אַיְן דָּעַרְתִּים גַּעֲפִיהָלָט :
סַ'אַיְזַעַג ?

אוֹן פָּוּן וּוּמָעֵן לְאַכְטַמְּ מִיט שְׁפָאָט דָּעַר הַיְמָעָל,
אַ בְּלוּיְעָר אַוִּיסְגַּעַצְוָוָאנְגָעָנָר,
צַי אַ גַּעֲפָאַנְצָעָרְטָעָר אַיְן בְּלוּי
נִיטָּא, נִיטָּא, נִיטָּא קִיּוֹן אַוִּיסְוָעָג,
קִיּוֹן אַוִּיסְוָעָג סָאוּ וּוּ סָאוּ ?

חַעַי, וּוּמָעֵן ?

אַחַעַר צַו מִיר,
צַו מִיר גַּעֲשָׂוִינָר !
אַיְן מְדִכְרָר, פָּעַלְר, לְיוֹפָאַיְיךְ מִיט דִיר,
דָּאָרָט וּוּלְעָלָן מִיר זִיךְ, וּוּ דִי הַינְּר
אַ וּאָרָף תְּהָאָן אַוִּיפָּעָרְעָר,
אוֹן וּוּאַיְעַן הוֹיךְ,
בֵּין סַ'וּעַט נִיט זִיְין שְׁוֵין מַעַהְרָ קִיּוֹן כָּה
צַו וּוּאַיְעַן מַעַהְרָ.

הַיִתְעָן קְלִינְגֶּן

קלימפער-קלימפער. זוננט אַחֲן אויפֿהער,
קליננט אַחֲן אויפֿהער
אוֹן אַחֲן זַיַּן.
אוֹן דָּאָס זַיְנָעָן אוֹן דָּאָס קלינגען
יאָאנְט מִיךְ אִימָעָר,
פְּלָאָאנְט מִיךְ אִימָעָר,
סָאי בֵּי נָאָכְט אַוְן סָאי בֵּיְם שִׁימָעָר
פָּוֹן דָּעַם טָאגָן.
וּוּוּ אַיךְ גַּעַה נָאָר,
וּוּוּ אַיךְ שַׁטְּעָה נָאָר,
וּוּוּ אַיךְ בֵּין,
קליננט אַוְן זַיְנָעָן עַם, אוֹן סְבָעָנְלִיטָעָן
מִיךְ דַּי קִוְיטָעָן, קִוְיטָעָן, קִוְיטָעָן,
אוֹן זַיְעָר בְּרוּם.
קִוְיטָעָן גְּרוּסָע, קִוְיטָעָן קלִיְינָע,
אוֹן זַיְ אַלְעָע, בָּעַסְט וּוּי אַיְינָע,
רִינְגְּלָעָן, צִינְגְּלָעָן
מִיךְ אָרוּם.

קִוְיטָעָן אוֹיפֿ דָּעַם קָעָרְפָּעָר,
קִוְיטָעָן אוֹיפֿ דָּעַר זַעַל,

הַיְמָנָה הַיְמָנָה הַיְמָנָה הַיְמָנָה

קייטען, ווען ס'אייז פינסטער,
קייטען ווען ס'אייז האל.
קייטען, קייטען, קייטען,
קייטען אומגעטום,
קייטען, ווען איך רעד נאר,
קייטען, ווען כ'בן שטומ.

זעהט איהר דארט דעם ווארכ זיך שליכען,
קריבען דארט אליין?
הערט איהר ס'אונטמעכטיגע פרויבען
פון דעם הונד'ס געוויין?
וואי דער ווארכ און ווי דער הוונד,
שליךיך איך, פרײיך איך אויך אוזו.
ווײיל די קייטען
זיעער פליך אויף מיר פערשפֿרייטען,
און בעהערשען און בעצווינגען
מיך מיט זיעערע רינגען.
ווײיל די קייטען ווילען מיך ניט וויבען,
און זוי קייכען,
פון געלעכטער וואהנזיניג זוי קייכען,
און זוי קלינגען,
שפֿאטיישזויינעריש זוי זונגען,
לאכען אב פון מיר,
פון מיר.

שָׁא, גַּעֲדֹלְדִין

בֵּי דָעַם גַּאנְגָעַם, בֵּי דָעַם גַּאנְגָעַם,
בְּלִיהֻן לְאַטְאַס-בְּלוּמָעַן.
אוֹף דֵי חַוְיכָעַן פָּוֹן עַקְוָאַדָּאָר
טוֹרְמָעַן פָּאַלְמָעַן-זְוַעְלָדָעַר
אוֹן אֶן אַיְבָּיגָן רָוּחַ-לְיָעַד בְּרוּמָעַן.
אוֹן דָּאַרְתַּעַט עַרְגִּיעַ, אַיְן אַלְאָנָר אַוְיִיטָעַן, אַחַן אַנְאָמָעַן,
אַיְזָן אַקְוָאָל פָּאַרְאָנָעַן,
שְׁלַאְגָעַן פָּוֹן אַיְהָם שְׁטַעַנְדָּינָג.
מָאָדָנָע לְיוֹטְעָרָע פָּאַנְטָאָנָעַן,
וּוֹאָס זְוַיְעָר יַעֲדָרָע שְׁפָרְיוּ נִיטָּרָה,
רָוָה, רָוָה, רָוָה...
אוֹן דָו ? —
איַן דֵי טָאַלְעָן פָּוֹן אַיְבָּיגָעָר אָוְנוֹרָה,
זִינָר אֶן —
ニַשְׁטִינְקִיּוּט...

וּוְעָר אַיְזָן שְׁוַלְדִּינָג ?
שָׁא, גַּעֲדֹלְדִין,
שָׁא, גַּעֲדֹלְדִין,
קִיְנָעָר אַיְזָן נִיטָשְׁוַלְדִּינָג...

፩ ፪ ፫ ፬ ፭ ፮ ፯ ፻ ፳ ፴ ፵ ፶ ፷ ፸ ፹ ፺

አዲስ አበባ

וְאֵלָא ! וְאֵלָא ! יְהִי שְׁמֶךָ קָדְשֶׁךָ

וְאֵלָא ! וְאֵלָא ! זֶה חַיְשָׁת נִיט אֲזוֹז,
נָאָר מִיר אַיְזָן אֲזוֹז זֶה בַּעֲקָאנְט.
אַיְזָן וּוְיִם נִיט : אַיְזָן נְרוּוּ, אַדְעָר שְׂוֹאָרָעּ, אַדְעָר בְּלָוִי
אַיְחָד אַוְיג, אַיְזָן צַי וּוְיִיך אַיְזָן אַיְחָד הַאנְד :
אַיְזָן וּוְיִם נִיט, וּוְיִרְפְּט מַעַן אַיְחָד שְׁטָאמָם אַיְזָן אַיְחָד לְאנְד :
עַנְיוֹפְטָעַן, פָּאַמְפָעַן, אַדְעָר טְרָאָן.
צַי נָאָר סָמָמָרָקָאנְד ? כְּבִין דָּאָס אַלְעַז נִיט אַוְשָׁטָאָנְד
צַו זָאָגָעַן. מִיר אַיְזָן זֶה דִּי פְּרָוִי .

נָאָר אַיְינָס פָּוִן יוֹאֵלָאֵן דָּאָס וּוְיִם אַיְזָן גַּנְגַּעַן קְלָאָהָר :
זֶה הַעֲרָשָׁת אַיְזָן בַּעֲפָעָהָלָט אַיְזָן בַּעֲצֻוֹוִינְגָּט .
טָאָג, מַאֲנָאָט אַיְזָן יְאָחָר, סָאִי אַיְזָן טְרוּוִים, סָאִי אַיְזָן וּוְאָחָר,
אַיְחָד רֹוָף אַיְזָן בַּעֲפָעָהָל מִיר פָּעַרְקְלִינְגָּט .
נָאָר וּוְעָר אַיְזָן יוֹאֵלָאֵן, וּוְעָר אַיְזָן זֶה וּוְאָס בַּרְעַנְגָּט
מִיר לְיִודָעָן אַיְזָן אַגְּנָסְטָעַן אַיְזָן אַוְנוֹרָהָעָן נָאָר ?
אַלְיָעָר, וּוְאָס פָּעַרְזִינְגָּט, צַי אַלְיָעָר, וּוְאָס פָּעַרְשְׁלִינְגָּט ?
אַיְזָן וּוְיִם נִיט, אַיְזָן וּוְיִם נִיט פָּאַרְוּוֹאָחָר ...

הַיְלָדֶן פָּעַנְסְּטָאָר

וואֹ אַ זִּיפְצַּעַן מִיטְעָן נַאֲכָט,
הָאָט מֵיָּן פָּעַנְסְּטָאָר זַי פָּעַרְבִּינְגְּעוּחָט,
אַיְלָן אַ שְׁפִּיצְעַנְ-הָוָת אָוָן וּוְיָאַלְעַטְעַנְ-קְלִיְיד —
וואֹ אַ זִּיפְצַּעַן מִיטְעָן נַאֲכָט.

הָאָב זַי נִיט בְּעַטְרָאָכָט,
יאָ, צְוָמָאַל זַי נִיט גְּנוּעָחָן,
הָאָט פָּעַרְבִּינְגְּעוּבָט אָוָן שְׁוִין,
הָאָט פָּעַרְבִּינְגְּעוּבָט אָוָן אַיְזְ פָּעַרְשְׁוֹוָונְדָעָן,
אוֹן אַיְד זַיְזַי אַלְעַז לְאַנְגָּע שְׁטוּנְדָעָן
צַו דַּעַם פָּעַנְסְּטָאָר צְוָעַבְוָונְדָעָן,
אוֹן אַיְך טְרָאָכָט, אוֹן טְרָאָכָט, אוֹן טְרָאָכָט :
„וואֹ אַ זִּיפְצַּעַן מִיטְעָן נַאֲכָט.“

הַיְלָדֶן הַיְלָדֶן הַיְלָדֶן הַיְלָדֶן

ס'האט מײַן האָרֶץ אַ צִיטָעֶר דּוֹרְכְּגָעָנוּמָעָן
ס'אַיז אַן אָוּמָעַט פֿלוֹצְלִינְג אַנְגָּעָקוּמָעָן,
אוֹן צוֹשְׁטָעָרט אַיז נָאָר מֵיָּן רֹות.
מָאָך אַיך נָאָר דֵּי אָוַיְגָעַן צָו,
זָעה אַיך גְּלִיכָּך : עַס גַּעֲתָה
ס'מִידְיעַל אַין דָּעַם שְׁפִיצְעַנְהָוָת אוֹן ווַיְאַלְעַטְעַנְ-קְלִיּוֹד.
אוֹן דָּאָס האָרֶץ עַס פֿלְאָטָעָרט אוֹן עַס קְלָעָמָט,
בעַנְקָט נָאָר עַפְעָם ווַיְוִית אוֹן פֿרָעָם,
בְּעַנְקָט נָאָר עַפְעָם ווְאָס נִיאָט,
נָאָר אַ נִּיט גַּעֲהָטָעָר שָׁעה,
נָאָר אַ גְּלִיכָּס, ווְאָס לְעַגְעַנְדָאָרִיש,
אַדְעָר אָפְשָׂר נָאָרִיש, נָאָרִיש, נָאָרִיש...

יאַ, אַיז זַיְצְאַיך דָּא אַ הַיְבָשָׁע ווַיְוִיל,
חַלּוֹם, טְרָאָכְט, אוֹן אַלְעָם ווַיְוִיל —

וַיְיִזְפְּזֵ אַין מִיטָּעָן נָאָכְט,
הָאָט מֵיָּן פְּעַנְסָטָעָר זַי פְּעַרְבִּיְוְגָעָוּעָחָט,
אַין אַ שְׁפִיצְעַנְ-הָוָת אוֹן ווַיְאַלְעַטְעַנְ-קְלִיּוֹד, —
וַיְיִזְפְּזֵ אַין מִיטָּעָן נָאָכְט...

הוּא הַיִנְטָה נִתְהַיֵּן

ניין, חיינט וועל איך צו דיר ניט געהן.
ב'חאָב היינט געפֿילט, או שפֿעט אוֹ פרִיה:
דו ביזט מיין „בעל דאס סאן מערסי“,
מיין אַדְלַעַרְ-פְּלִיה, מיין שטרויכּעַלְשְׁטִיוֹן.
ניין, חיינט וועל איך צו דיר ניט געהן.

פאר דיר די מיטָאנְזּוֹן אוֹזֶ שעהן.
מיך רוייצט פֿיעַל מעהָר דאס אַוועַנְדרְּדוֹיט,
פֿון אַומְעַטְ-שָׁאַטְעַנְסּ שְׁטִילּ בְּגַלְיּוֹת —
אַ זִּיפְּזַוְּסּ מַוְּזָּן, נַאֲרַ וּוֹילְ נִטְ גַּעַהַן —
ניין, חיינט, וועל איך צו דיר ניט געהן.

דאָךְ בְּזַוְּטוֹ מיין, אוֹן מיין אַלְיַוְן.
אוֹיףּ אַלְעַ וּוּגַעַן, נַעֲכַטּ אוֹן טַעַג,
זַוְּסַטְוּ דַאָךְ בְּלַיְוּן צוֹ מִירּ דַעַם וּוּגָן.
מיין זַהְנוֹכָט — זִי אוֹזֶ דִּינְגַּעַן שְׂוִין,
דאָךְ וועל איך היינט צוֹ דִירּ נִטְ גַּעַהַן.

וּוִוִיטּ קְלִינְגְּטּ אַ גְּלָאַקּ. די לְוַפְּטָעַן וּוּהַן
מִיטּ בְּעַנְקְשָׁאַפְּטּ אוֹן מִיטּ דַוְפְּטּ.
די שְׁטִיםּ פֿון דָוּרוֹתּ אוֹן מִירּ רַוְפְּטּ.
וּוִי וּוּלְטּ זַיְךְ מִירּ צוֹ דִירּ אַיְצָטּ גַּעַהַן! ..
ניין, חיינט וועל איך צוֹ דִירּ נִטְ גַּעַהַן...

הַיְלָדֶן מִין קָרָאנֵץ

ס'חאָט די לַיעֲבֹעַ אָוִיסְגָּעָפֶלְאַכְטָעַן
מִיר אָ שָׁעהָנָם קָרָאנֵץ פָּוּן בְּלוֹמָעַן.
וּוֹעֵן אַיְךְ הָאָבָּג גַּעֲלִיעָבֶט אָ מִידָּעָל,
אַיְזָן אָ בְּלוֹמָעַל צָוְגָּעָקוּמוּן.

פָּאָר מִין קָרָאנֵץ הָאָט ס'גָּוָטָעַ מַזְלָּעַ
בְּלוֹמָעַר אַלְעָרְלִיְּוִי גַּעֲפָנוּן,
בְּלוֹיעַ בְּלוֹמָעַר, וּוֹיְסָעַ בְּלוֹמָעַר
אוֹן אַוְיךְ רְוִיטָעַ וּוּ רְוִיבָנָעַן.

בְּלוֹיעַ בְּלוֹמָעַר — זָאנְפָּטָעַ זָעַלְעַן,
וּוֹיְסָעַ בְּלוֹמָעַר — צְנִיעָותְ-טוּבָעַן,
רְוִיטָעַ בְּלוֹמָעַר — הַוִּיסָּעַ שְׁעַלְמָעַם,
וּוְעַלְכָּעַ פְּלַעֲגָעַן נַעֲכָטָמַיר רְוִיבָעַן.

פִּיעַלְעַ גָּוָטָעַ שְׁטוֹנָרָעַן הָאָבָעַן
מִיר די בְּלוֹמָעַר גַּעֲנָבָעַן,
פִּיטָּא טִיעַפָּעַן דָּאנָק גַּעֲדָעָנָקָעַן
הָעַלְעַל אַיְךְ זַיְדָאָס גַּאֲנָצָעַ לְעַבָּעַן...

צָו בְּלוֹי זַיִנְגָּעַן מִינְגָּעַן אַוְינְגָּעַן

שְׂגָגָה

שְׂגָגָה שְׂגָגָה

צָו בְּלוֹי זַיִנְגָּעַן מִינְגָּעַן אַוְינְגָּעַן,
קָעְנְסָט זַיִ נִיטָּפָעָטָן שְׁנָעָל.
וּוּ דָעַם מַעֲנֵשׁ הָאָט דָוָרוֹת לְאַנְגָּג צָו בְּלוֹיעָר בְּלָוָם גַּעַצְוִינְגָּעַן,
וּוּעַט דִּירָץְהָעָן צָו דָעָר בְּלוֹיעָר וּוּעָל,
וּוּלְכָבָע שְׁטָרָאָמֶט פָּוָן מִינְגָּעַן אַוְינְגָּעַן.
צָו בְּלוֹי זַיִנְגָּעַן מִינְגָּעַן אַוְינְגָּעַן.

A horizontal row of 15 identical Nazi swastikas, each consisting of a black cross with a curved arm extending to the right.

דו האסט מיך געוואָלט בעזיעען,
ב'יזאָל דיין פֿאָוש אָנוּ רַוְתָּעָר זַיִן.
אָבָּעֶד ווי די בְּלוּעַ שְׁלָאָגָן פָּוּ יְוִילְיאָוּנָד — בְּלִיעָן,
פְּאָלָש אַיז, פְּאָלָש, דָּעַר בְּלוּיָּעָר אָוִינָעָן-שַׁיִן.
קְעַמְּסָט אֵיכָם גַּעֲנַצְּלִיךְ נִיט בעזיעען.

עזו בלוי זייןען מיינע אוינגען.

פָּנוּ דַיִן שְׁתִים צֹ מִיר דַעֲנָגָנָגָן
 אַיְזֵן אַ פְּרַעְמָדָר ווַיְהִידָּרְקָוּל.
 אָ, דוּ ווּסְטָן נַאֲךָ דַרְיוֹצָעָהָן הַאֲבָעָן, דַרְיוֹצָעָהָן נַאֲךָ בַּעֲלָאָנָגָן,
 בַּגָּאָר אַיְן יַעֲדָעָנָס אַוְינָן ווּסְטָן יַעֲדָעָס מַאֲלָ
 מַמְּיַיְן אַוְינָן רַיְעָצָעָן דִּיךְ אָנוּ פָּאנָגָן.

צַו בְּלוֹ זִוְינָעָן מִיְינָעָן אָוִינָעָן.

בלוי מיין אוון בלוי זיין שימער —
פאלאש — פערפיהורערוישער שיין.
נאנר ס'וואט אימער, ווי כינגעער צו דעם אפויום-צימער,
齊יעהן דיך צומ בלויען שימער.
סאי אין פריד אוון סאי אין פיין
וועסטו בענברען אוון געדענסטען
אוון מיין בלוייען אוגונגע-שיין.

הַיְלָדֶתֶן
הַיְלָדֶתֶן
הַיְלָדֶתֶן
הַיְלָדֶתֶן
הַיְלָדֶתֶן

געווען איז א פינסטערע נאכט,
א נאכט, וועלכע טראפעט זיך נאר זעלטען,
וואען אויימאל פערזארגט און פערטראכט
אלץ וועגען דעם סוד דעם פערשטעלטען,
דעם רעטעניש פינסטער-פערשטעלטען,
געאנגען מיט איהר בין אויך זאכט,
וואס כ'חאכ זי געוכט איז צוויי וועלטען,
וואס ליעבער איז מיר פון צוויי וועלטען.

הַיְלָדֶת
הַיְלָדֶת

דרער וועג האט געפיהרט צו א בארגן,
אליעז העבער געוואָרערן און שמעלער.
געדריקט זיך צו מיר האט זי שטארק,
געבעטען מיר זאלען געהן שנעלער.
אן ענד צו דעם וועג געוואָלט שנעלער.
נאָר דאָרט אויפֿן באָרגֿן'ס קְרוּמָעָן קָאָרָק,
האָב אַיך נִיט גְּזוּכָּת וּוֹאָסְאֵיז הָעֶלְעָר,
געפיהרט, וּוֹאָסְאֵיז טוֹנְקָלָעָר, נִיט הָעֶלְעָר.

און ווען איין דעם נאָכְטַלְיְכָעַן גָּאנְג
מיר זענען צום באָרגֿנְשְׁפִּיז גְּעֻקוּמָעָן,
און ס'הָאָט דעם בלְיִזְס גְּלִיהָעָנְדָר שְׂלָאָג
בעַלְוִיכְטָעָן אַן אַבְגָּרוֹנְד אַ שְׁטוּמָעָן,
אַתְּחוּם דָּאָרטָעָן אַונְטָעָן, אַ שְׁטוּמָעָן,
הָאָט זי מִיט אַן אַנְגְּסְטָג פַּעֲרָלָאָג
ס'פַּעֲרַבָּאָרגֿנָעָן וּוֹאָרטָמָיִינָם פַּעֲרַנוּמָעָן,
דאָס לְעַצְטָע שְׂיוֹן וּוֹאָרטָמָיִינָם פַּעֲרַנוּמָעָן.

כְּהָאָב טִיעַקְ-טִיעַפְ אַין אוֹיְג אַיְחָר גַּעֲלִיקְטָן,
נאָר קִיּוֹן שָׁוֹם בַּעֲשִׂירָד נִיט גַּעֲפָנוּן.
דאָן הָאָב אַיך צום חָאָרִיז זי גַּעֲדרִיקְטָן,
אָטְטָדְיָה, וּוּעַלְכָעַ הָאָט מִיר גַּעֲשְׁפּוֹנָעָן,

הַיְלָדֶן

אֲוֹנוֹנְדָּעֶבָּאָר חַלּוֹם גַּעַשְׁפּוֹנוּן.
אוֹן הַיּוֹם זֵי מִיטָּקָוְשָׁעַן גַּעַשְׁטִיקָט,
מִיטָּזְוָעָמָעַן עַס אַיּוֹ מִיר צְרוֹנוֹנָעַן,
מִין אַיְינְצִינְגָּעָר חַלּוֹם צְרוֹנוֹנָעַן.

שְׂטִיל — שְׂטִיל אַיּוֹ גַּעַבְּלִיעְבָּעַן אַיְחָר בְּרוֹסֶט,
שְׂטִיל — שְׂטִיל אַיּוֹ גַּעַוּעוֹזָעַן דָּאָס שִׂוְידָעַן.
אוֹן אַיךְ הַאָב מִיטָּפְּלָאָמְעָנְדָּאָר לְסֶטֶט,
אוֹן מִיטָּא נִיטָּמְעָנְשְׁלִיכָּעַן לְיִידָּעַן,
מִיטָּא נִיטָּגְּעָפְּהִילְתָּעָן נַאֲךְ לְיִידָּעַן,
מִין לְיַעֲבָסְטָע אַיּוֹתְהוֹם טִיעָפָא אַוְן פּוֹסֶט
אַרְוָנְטַעְגְּנְשְׁלִיְּדָעָרֶט . . . אוֹן בְּיִידָּעַן
בְּעִפְּרִיאִיטָא דָּאָן דָּעְרוֹוַיְלָעַפָּן בְּיִידָּעַן.

אוֹן וּוּ דְרוֹיסָעַן פִּינְסְטָעָר נַאֲךְ וּוּרְטָט,
אוֹן פִּינְסְטָעָר נַאֲךְ אַיּוֹ מִין הַאֲרָצָעַן,
שְׁוִין שְׁטָעה אַיךְ פָּוָן אָוּמָעַט בְּעַשְׁוּוּרָט,
דָּאָרָט וּוּאָוּכְ'הָאָב בְּעַגְרָאָבָעַן אַיּוֹ שְׁמָאָרְצָעַן,
מִין טְרוּוִים אַוְן מִין הַאֲפָנָונָג אַוְן שְׁמָאָרְצָעַן.
כְּבִין דָּאָרָט. דָּעַן מִין לְעַבָּעַן גַּעַהְעָרָט
אוֹיפָא יְבִיגִין דָּעַם אַבְגָּרוֹנָד דָּעַם שְׁוֹאָרְצָעַן,
דָּעַם תְּהֻום דָּאָרָט, דָּעַם לְיוּעָרְנָדָעַן, שְׁוֹאָרְצָעַן

מַיִן לְיֻבָּעַ

מַיִן לְיֻבָּעַ, זֶה אֵיז נִיט פֹּון פְּרִוִּיד הָעַל בְּעַטְאָגֶט,
מַיִן לְיֻבָּעַ, זֶה צָאנְקָט אָוָן זֶה פְּלָאָטָעָט.
אֲ גִּיפְטִינְגָּר צְוּוֹיְפָעָל מִיךְ נָאָגֶט
אוֹן מָאָטָעָט.

מַיִן טְרוּוִם אֵיז פֹּון נְאָלְדָעָנָעָם שִׁיּוֹן נִיט נְעוּוּבָט,
מַיִן טְרוּוִם אֵיז פֹּון שְׂוֹאָרְצָעָן גַּעַשְׁפּוֹנוּן,
גַּעַשְׁפּוֹנוּן.
אֲ פִּינְסְטָעָעָז וְעַהֲוָגָן נָאָר שְׂוֹעָבָט
איַן זִוְּנָעָן.

מַיִן לְיֻדָּר — נִיט דָעַר פְּרִיהְלִינְגְּנְטְּרִיאָומָפָ אֵיז זִיְּן טָאָן,
מַיִן לְיֻדָּר זִוְּגָט פֹּון בְּלָעָטָעָר פְּעַרְגָּעָלְטָעָר,
פְּעַרְגָּעָלְטָעָר.
אֲ מָוָא אֲ שְׂוֹעָרָעָ פִּילְטָ אָז
מַיִן וּוּלְטָ נָאָר.

אַמִּידָעַל טְרֵי אַנְגָּלֶן

ב' לְיֻבָּא מִיּוֹדָעַל טְרֵי אָנוּ עַהֲרְלִיךְ.
סָוקָ אַיךְ אֵין אַיְהָר אַוְיגָ דָּעַם שׁוֹאַרְצָעַן,
נָעַמְתָּ עַם שְׁפִיעַלְעַן, נָעַמְתָּ עַם זִינְגַּעַן,
נָעַמְתָּ עַם זִינְגַּעַן אָנוּ מִין הַאֲרְצָעַן.

אָנוּ זַי זָאנְטַ, זַי הַאֲטַמַּיךְ אַוְיךְ לְיֻבָּא,
אָנוּ וּוֹי קָעַן אַיךְ אַיְהָר נִיטָּטְרוֹעַן?
נָאָרַ זַי וּוֹילַ אַיךְ זָאָל אַהֲלַד זַיְוַן,
בְּלֹוּזַ אַזְוַלְכָעַ לְיֻבָּעַ פְּרוֹעַן.

דָּאָרַ אַיךְ בֵּין קַיִן הַהֲלַד, קַיִן גִּבּוֹרַ,
אָנוּ פְּעַרְגַּעַסְעַן מוֹזַ אַיךְ סְמִירָעַלַּ,
וּוֹלְ מִירַ אָן דָּעַר זַיִיט אַזְוַעַגְעַהַן,
וּוֹלְ זַיְקַ האַלְטַעַן שְׂטַיַּל אָנוּ אַיְדָעַל.

וּוֹלְ בְּעַהְאַלְטַעַן טִיעַף מִין וּוְעַתְּאָגַן
אָנוּ מִין לְעַצְמָעַם וּוְאָרָטַ אַיְהָר זָאנְגַּעַן,
אוֹ אַיךְ וּוֹינְשַׁ אַיְהָר גַּלְיכַּ אָנוּ מַולַּ,
וּוֹלְ קַיִן כְּעַם אַוְיַף אַיְהָר נִיטָּטְרוֹעַן.

וּוֹלְ אַזְוַעַק. אָנוּ טְהָאָן צַו גַּאַטַּ
וּוֹלְ יְעַדְעַן טָאגַ אַיךְ תְּפִלוֹת זִיבְעַן,
אוֹ דָעַר שְׁטָאַרְקָעַר זָאָל זַי קִינְמָאָל
שְׁוֹאַכְבָּרַ בְּאָטְשַׁ, וּוֹי אַיךְ נִיטָּטְרוֹעַן....

הַלּוֹם חִין אֵין

„לום שפאנצירען, קומ שפאנצירען,
אין דעם פריז'ס פארק, דעם שטומען,
להה'ס אויגען ציהען, מאנייען,
בלווער נאך פון קאָרבּענְבּוּמעַן.“

„לאָמִיר לויפֿעַן, לאָמִיר שפֿרִינְגֶּן
אויף די הויבּע בערג ווי הערשען,
חנה'ס אויגען ברענען פֿינְקְלַעַן,
שׂוּאָרְצָעַר, שׂוּאָרְצָעַר נאָך, ווי קערישען.“

„קומ זיך שייפֿעַן, קומ זיך שייפֿעַן
דאָרטען אויף דעם שטילען וואָסְטַעַר,
רחַלְס קָאָרָע אוֹיגַעַן לאָשְׁטַשַּׁעַן,
זָאנְפְּטָעַר נאָך ווי נאָכְטַשְ׀יַין בְּלָאָסְטַעַר.“

אָך, אֵין חִלּוֹם, אַלְאֵין חִלּוֹם,
מיידלעך דְּרִיְּדָן זַיְנָעַן מַיְנָעַן.
אוֹן בִּיְדְּטָאָג מוֹזָאָיך זַיְן — סְטוֹאָטַעַם,
אוֹן מַיְן מַיְנָע — אַיְדָעַלְפִּינְעַן.

כְּעַרְוָאַרְטַּה דִּיר

כְּעַרְוָאַרְטַּה דִּיר. אֹן ווַיִּסְטֵם, אֹן אַטְ בָּאֶלְדַּר ווַעֲסַטְוּ קְוּמָעַן
אֹן ווַעֲסַטְ מִוּת אַ בְּלִיק אַ פְּעַרְשָׁעַהַמְּטָעַן, אַ בְּאַנְגָּעַן,
אַ בְּלִיק, ווֹאָס שְׁפָרְיוּיט אֹוִים אַיְן דָּעַם הָאָרֶץ ווַיִּסְטֵם בְּלוּמָעַן,
אַ בְּלִיק, ווֹאָס צַו אַיְהָם קָעַן דִּין אַוְגַּ נָאָר דְּעַרְלָאַנְגָּעַן,

A decorative horizontal border consisting of a repeating geometric pattern of stylized symbols, likely Swastikas, arranged in a continuous line.

דערצעעהלען די בשרה, אז מומט מיד אלע ליעבען,
אז בענטס גאר ניט ליעבען, און מיד מעהר ניט ליעבען.

בדאס הארץ מינס, וואס דו בייזט זיין אינציגונג פערלאנגען,
עם בענקט נאך דיר און עם זוכט דיך בסדר,
(וויל אונז האט געשלאטען און אייביגער נדר,
וויל מיר זענען אינס לוייט און אייביגען נדר),
טמיין הארץ וועט מיט שטיל — שטילער פריד געהמען זומען,
טמיין הארץ, עם וועט טרויערגן — טרויערגן ווערען.
ז' וועט שטיל פרידיג זינגען, וויל דו בייזט געקומען,
ז' וועט ערטרויערט. וויל כ'מו דיך אנווערטן.

דעתן, ליעבעסטען, מיר וועלען זיך מזוען צוישידען.
דער גאלדענער שטערען פון אונזער בעגעערען
וואס לוייכט אין דעם פינסטערען וועג פאר אונז בירען, —
ייניז פלאם מון נאך וויטנאר דאר וויטקיטט געהערן.

מִיר וועלען זיך שיידען, זיך וווײדעך צווטיילען,
אַזְוֹוֵי זועלען, וואָס וועלען נאָר זוכען אַזְוֹוֵי זועלען.

ובנעניטו וען דאן ווערטען צוריק אונגער נדר,
וואנו האט געהלאסען אין איביגען נדר,
(וויל מאיר זענען איינס, לויין אין איביגען נדר).

הַעֲרָנִיב!

א, איינציגע מײַנע דו,
 האב אויך דען רוה?
 בין איך געשטיילט?
 און לוייכט דען ניט דֵיַין בילד
 אָרוֹויָס פָּן מַיְּן יַעֲטֹוּדָעָן בְּלֵוק אָון רִיחָר?
 אָון וּוַיְוַיְנַט דַּעַן נִיט מַיְּן הַארַץ,
 אָון וּוַיְוַיְנַט דַּעַן נִיט מַיְּן הַארַץ פָּאָר דֵּיר?

ס'אוֹו שלעכט דֵּיר, יָא.
 דֵיַין טְרוּוִים אָיוֹו מַעַהָר נִיטָא.
 דָּאָךְ זָאנָג: מַיְּין טְרוּוִים וּוֹאוֹ אָיז?
 א, איינציגע מײַנע דו,
 מַיְּין טְרוּוִים אָיוֹו — וּוֹאוֹ?...

הערגניב וְשָׁעָמֵיר, הערגניב!
 נִיט פְּרָעָג, נִיט מַאַהָן,
 נִיט שְׂטוּרָאָף, נִיט צָהָל.
 דֵיַין יַעֲדָע שְׂטוּרָאָף אָיוֹו קְלִיּוֹן
 אַנְטְּקָעָנָן דָּעָר,
 מִיט וּוּלְכָעָר בְּשְׂטוּרָאָף זִיךְ יַעֲדָע וּוּוַיְלָאַלְיָוָן.

הערגניב, אָדוֹ, וּוֹאָס בְּהָאָב גַּעֲלִיעָבֶט אַמְּאָל,
 אָון חָאָב אוֹיךְ אַצְטָעָר לִיעָבָר.
 הערגניב!

הערגניב דֵּו דָּעָם, וּוֹאָס קָעָן נִיט לִיעָבָעָן מַעַהָר
 אָון וּוַיְוַיְסָ קִיְּין רָוה,
 אָה אַיְינְצִיגָּע, מַיְּנעָ דֵּו....

፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩ ፩

၁၇၈၂

הַיְלָדֶן דָּעֵר

עם וואויעט דער כלב פון תאזה אין מיר.
איך דרעה זיך און ווארט זיך אין געלדייטע דינגען,
און הייזעריגן רופענדע קולות פערקלינגען
מיין זינגען. דער כלב, ער וויל מיך פערשלינגען,
וואס האט ער, וואס האט ער צו מיר?

ווילד ווארט זיך דער כלב פון תאזה אויף מיר.
עם גליהט זיך מיין קערפער אין העלייש פלאמען
אט דרייקט ער, די ציהנער, די ביוזע, צוואמען,
און דוייסט מיר דאס ליב, ווי מיט איזוערנע קאמען,
איו שטארקער, איו שטארקער פון מיר.

געשען.... איך — איין שטובי. ער — דער הונד — איבער מיר.
כ'קען גאנרט מעחר זעהן און ניט הערען,
אומזיסט שוין צו קעמען, זיך ראנגלען און וועהרען,
דער הונד איו מיין האר איצט, ער ווועט מיך פערצעהרען,
א סוף שוין, א סוף שוין צו מיר...

הַיְמָן הַבָּשָׂר הַבָּשָׂר הַבָּשָׂר

די נאכט איז שטיל און פאננט מיך אין איהר בוינגען.
 פון אויבען קומט א גאנצער הימעל אויגען
 און זעהט די זינד, וואס איך בין שיין בענאנגען,
 און זעהט נאך מעחד די זינד פון מיין פערלאנגען,
 און זעהט מיין זינד.

די נאכט איז שטיל און און א שטומען לויערן
 ליגט נאך די וועלט מיט אַנְגַּשְׁפִּיצְטָע אַוְיעָרֶן,
 און הערט דעם גאנגע פון מײַנָּען זינד — געדאנקען,
 און הערט מיין טראט, דעם טראט פון זינדיג שוואנקען,
 און הערט מיין זינד.

עם צאנקט מיין הארץ, עם וויס פֿאָרָאוּיס די ענד שיין,
 אַהֲן קְרָאָפְּט מיין פְּלוֹד אַהֲן גַּעֲנָאָר מיין בענשען.
 ——————
 און בין דאך ריין. שנעדיווים מיין הארץנס-שטרעבען,
 ווער האט אין שפְּאָט דער זינד מיך אַבְגַּעַנְעַבָּען,
 דער בלינדר זינד?

וועג זויפן איז איז קען קען קען קען

אין א בענקיינדען פאָרנאָכט,
איינגעבעוינען, אַבְּגַעֲשׂוֹאָכְט
פֿוֹן דָּעַם לְעֵבָנֶס שְׁוֹעָרָעַן עַל,
פֿוֹן גַּדְּאַנְקָעַן, שְׁוֹאָרִיךְ וּוְיָאָכְט,
הָאָב אַיךְ אַנְגַּעַלְאָפְט אַמְּאָל
איַן דָּעַר טִיר פֿוֹן גַּאַטְסָ נְעַצְּלָט.
„בְּיוֹזֶט צֹ זִינְדִּין!“ הָאָט פָּעַרְשָׁתָעַלְט
מיַר דָּעַם וּוֹעַג דָּעַר עַנְטָפָעַר דָּאָרְט.

צְוֹעַלְדְּבִּינְאָכְט — דַּי הַפְּקָרְצִיםַיִם,
נָאָךְ אַלְאַנְגָּעַן, שְׁוֹעָרָעַן שְׁטָרִיְּט
מִיטַּדָּעַר זִינְדָּר אָוֹן מִיטַּמְּיָן שָׁאנְדָּר,
מִיטַּדָּעַר קְרָאָפְט פֿוֹן אָוּמְרִיְּנִיקִיםַיִם,
הָאָב אַיךְ מִיטַּט אַפְּעַטְעַר הַאנְדָּר
אַנְגַּעַלְאָפְט אַיְן שְׁטָןְסָ טִיר.
„בְּיוֹזֶט צֹ גּוֹטֶן!“ הָאָט שְׁטָן מִיר
אַבְּגַעְזָאָגְט מִיטַּשְׁטְרָעַנְגָּעַן וּוֹאָרְט.

אוֹן אַיךְ וּוֹאָגָעַל, וּוֹאָגָעַל מִיר
אַלְּצָה פֿוֹן גַּאַטְסָ צֹ שְׁטָןְסָ טִיר.
אוֹן צְרוּיָּק... אוֹן מִינְעָט טָעַן —
זַיְיָ פָּעָרְגָּעָהָעָן אַוְּפָן וּוֹעַג.

הַיְלָדֶן שְׁמַעְתִּי

הַיְלָדֶן

1

און ער האט געזאנט איזו :
זוי פאר מיר האט יענק פרוי,
וואס פון קינדוויז אן געהרט
אייהר מיין איטליךער בענחר ;
וועלכע האט מיט שטראה להאנד
א פער'בישופט וואונדר-לאנד
יערעם מאל פאר מיר ענטדעקט,
ווען זי האט זיך נאר ענטפלעקט,

אָוֹן עַר הָאָט גַּעֲזָאנְט אָזְוִי :

זַיִי פָּאָר מִיר אָט יַעֲנָע פָּרוֹי,
וּוֹאָס אַיְהָר שְׁפּוֹר, מֵיט זַאֲמָד גַּעֲמִישֶׁט,
אַיְךְ הָאָב דַּוְרְשְׁטִיג אַוִּיסְגַּעֲקוֹשֶׁט ;
וּוֹאָס אַיְהָר בְּלִיךְ הָאָט מִיךְ גַּעֲרָעָט,
אוֹן מֵיט וּוֹאָנְשָׁעָן מִיךְ גַּעֲוָעָקָט,
וּוֹאָנְשָׁעָן שְׁטָאָרָקָע, מַאֲרָנָע וּזְהָר,
צִיטְרָינָע, זַיִי דָּעָר בְּעַנְעָהָר
פָּוֹן דָּעָר בְּלָום צָוּם זַוְּנָעָשָׁיוֹן,
צִינְדָּעָנָדָע, זַיִי שְׁטָאָרָקָע וּוֹיָן.

אָוֹן עַר הָאָט גַּעֲזָאנְט אָזְוִי :

זַיִי פָּאָר מִיר אָט יַעֲנָע פָּרוֹי,
וּוְלְכָע הָאָט אַיְן זַאֲנְפָטָעָן בְּלָאָה
פָּוֹן פָּאָרְגָּאָכָט, דָּעָר שְׁטִילָעָר שְׁעָה,
מִיךְ אַרְוִיסְגַּעֲפִיהָרֶט אַיְן פָּעָלָד
אוֹן מֵיַן בְּלִיךְ מִיר אַנְגַּשְׁתָּעָלָט
אוֹן אַ בְּעַקְעָנָיַשׁ פּוֹל לִיְּדָה,
אַיְן אַ בְּעַקְעָנָיַשׁ פּוֹל פְּרִיְּד ;
וּוְלְכָע הָאָט אַיְן שְׁוֹאָרְצָעָר נַאֲכָט
לוֹיְפָעָן מִיךְ אַיְן גַּאֲס גַּעֲמָאָכָט,
דָּאָרָט דַּי גַּרְוִוְעָט בְּעַקְשָׁאָפְּטָפְּיָן
צַו בְּעַרְוִישָׁעָן מֵיט דָּעַם וּוֹיָן
פָּוֹן גַּעֲוִוְפָּטָעָר לְיַעֲבָעְלָוְסָט ;
אוֹוֹפְּ אַ פְּרָעָמְדָעָר, קַאְלְטָעָר בְּרוֹסָט

הַיְלָדֶן

זיך פערנעםן איז דעם בראנד
פון פער'שיכור'ענדע שאנד.

איז ער האט ניזאנט איזו :
זוי פאר מיר אט יונגע פרוי,
זוי פאר מיר אט יונגע פרוי,
זוי פאר מיר אט יונגע פרוי ! ...

2

איז ס'אייז דארט געשהן דאס וואנדער.
די הארטע איז קאלטע סטאטוע
האט עפעם פערלארען די רוחע,
וואס האט יעדען אבר בעזונדר
געפונגטעט. עם זיינען די אויגען
מייט לאבען געווארען בעזינען,
איז איטליךער בליך האט גוזונגען
איז איטליךער האט איהם — פערקלונגען.
עם האבען די לייפען גענומען
באלד בליהען מייט פאמסענע בלומען
איז האבען גערופען, גערופען,
גערופען, גערופען, גערופען ...
איז אט האט דער קערפער דער נאנצער
בעפרייט זיך פון שטיינערנים פאנצער.

A horizontal row of twelve identical Swastika symbols, each consisting of a square rotated 45 degrees with four diagonal lines forming an 'X' inside.

עד האט ווי א שלאנן זיך געבעיגען
אאון שמעכטיג דעם מאן צונגעיגען,
קמיט שטראומען פון פיעריגען נלוסטען,
וועאָס האבען ווי לאוֹא גענאָסען,
וועאָס זענען בערוישענד געפֿלאָסען
אָארוֹיס פון די טאנציגענד ברוסטען.
אָון איין אַ בעצוייבערנדען בוונען
ההאט זי אִיהרע הענד אויסגעצוייגען
אָון איין אִיהרע אָרעדס די צארטען,
פארשפרעכענדייג ס'ג'ליק לאָנג ערוזאָרטען,
דְּרָאָס גְּלִיק פּוֹן גַּעֲנָרְטָעַן בעהעפטען,
גערוףּען דעם מאן דעם געפֿלאָפּעַן.

3

עד האט געווארט אן אוינענבליך,
אָו וויילע, וואָס אַין אַיְהָר קַלִּינְגְּטַאָב
ראָדער אַיְבְּקִינְגִּיטֶם נַאלָּאָפֶ
אוֹן צוֹ דָעַם לְאָנֵג גַּהֲארְטָעַן גַּלְיִק
הַהְאָט עַר פָּעָרוּוּת גַּעֲוָאָרְפָּעַן זִיךְרָן
פָּוֹנְקָט וּיְאַשְׁטוּרְמְזִוְינְדֶר, וּוְילְד אָוֹן גִּידֶ.

וועאָס האָט אַיְזֵן זָאָר, אַיְזֵן זָאָךְ בענערת.

הַתְּבִ�ָה

און גאר די וועלט האט יומיטוב'דיג
זיך אבעגעשטעלט אויף איין מינוט.
א ווילע האט אלציגג גערות
צו פיעירען דעם מענשענס גליק.

4

און אויף מארגען האט מען דארטען
איין דעם ווינקעל פון דעם נארטען,
וואו איין אייבינג קאלטער רוחהע
אייז געתמאנען די סטאטוע
פון א מארכמאָרְדָּאַיסְנָעָהָאַקְטָעָה,
פון א קונציגן אויסגעטָאַקְטָעָה
פרוי — דארט האט מען טויט געפונען
דעט, וואס אייז אַראָב פון זינען
איין זיין שטומישער פערוירונג,
איין זיין איינגענער פערפיהרונג.
טויט. — און יענע, וואס אַיהָר וויסקייט
האַבען שווארצע — שווארצע פלאעען —
פון דער זינד געדאַרְפֶּט בעדעקען —
האַט געוקט מיט קאלטער דרייסטיקיט.
וoidער אייז אַיהָר גאנצעם וועזען
שטייניג, קאלט און הארט געוועזען.

גַּלְיוּבְּגִילְטִיג, מיט טעטפער רוחהע
האַט געתמאָרְט אלען די סטאטוע.

מיט נלאנץינע בליקען

מיט נלאנץינע בליקען,
מייט אוינגען וואס שיקען
אין מארך פלאם און ווינר,
פאר מיר שטעחט בסדר
אין בלוטרויטע קלידער
די שטאלט פון דער זינה.

און וואס ב'זעה זי מעהרעד,
ווערט אלע מיר נאָר קלערער :
גיט מיין איז דער זיעג.
עם האט מיר פון לאָנג אָן
אייהר נײַ שוּן געפאנגען,
איומיסט נאָר דער קריינגע.

עם פלייסט אין די בלוטען
דער סָם פונִים ניטיגוטען
שוּן דורות אין מיר.
וואס איהם טוט געהערען,
מוֹ אַיך איהם אומקעהרען
זי שפער צי פריהה.

אַתָּה תְּבִרֵךְ נָמָת אֶתְנָתָן

קֹם, נָעַם מֵיךְ גַּעֲשׂוּיְנָדָעָר
 דָּו הָאָר פָּוּן דִּי זִינְדָּעָר,
 מִירְ שְׁלִיטָעָן אַ בּוֹנָה.
 חַוִּיב הַעֲכָר אָוֹן הַעֲכָרִי
 דִּין פּוֹל — פּוֹלָעָן בְּעַכְרָעָן
 אַיךְ טְרִינָק בַּיּוֹן' גְּרוֹנָה.

וּאוֹ טַיעַפְעַר דִּין תְּהֻום אַיִן,
 וּאוֹ וַיְלַדְעַר דִּין שְׁטָרָאָם אַיִן,
 אַחֲיַנְצָוּ מֵיךְ פִּיהָר!
 וּאָסְ שְׁכָרְעָר דִּין וּוֹיִן אַיִן,
 כְּנָעָם צָו אַלְץ אַחַן טָעָנוֹת,
 אַיךְ נָעַם אַזְצָט מִיטְ דָּר!

דִּין הַאנְדָּן! קֹם מִירְן טַאנְצָעָן
 זַיךְ פְּלַעַכְטָעָן אַיִן קְדָאנְצָעָן
 מִיטְ שְׁלַעַכְטָס אָוֹן מִיטְ שְׁאָנָה.
 וּאוֹ הַיְסָעָר דִּין שְׁטָרָאָם אַיִן,
 וּאוֹ טַיעַפְעַר דִּין תְּהֻום אַיִן,
 וּאוֹ וַיְלַדְעַר דִּין בְּרָאָנָד...

דו גלויב : אין דעם הארצען א וויסקייט, **א וויסקייט לוייכט ליכטיג, לוייכט ריין.**

אנו פרעונג ניט פארוואס ס'אייז ניט אנדערשען.
איך וויס ניט. איך בין ניט אימשטאנד.
איך וויס נאר : עס שפינט אימיז נצעען,
אנו פאנטן מיד אין זיין זיין נאכאנגן.

מֵאִי אָוֹן יוֹנִי

מֵאִי.

פַּעֲרַ'כִּישׁוֹפְּט בּוֹיְגִיגֶן, שְׁלָאָנָק אָוֹן צָאָרָט,
אָוֹן וּוֹיִים נָאָךְ נִיט אַ מאָנָס גַּעֲלָעָנָעָר,
הָאָב בְּלִיוֹז גַּעֲהָרָט בּוֹן פְּרוּיְזִינְיְעָנָר,
אָוֹן וּוֹאָרָט מִיט אָוְנְגָּדָלָךְ אָוֹן וּוֹאָרָט.

אַיִן וּוֹיִים גַּעֲלִיְידָט. אַיִן שְׁטִילָעָן צַעֲנָעָר
דַּעַם בּוֹזָעָמֶס אָוְנְשָׁוָלֶד לְגַט פְּעַרְנָאָרָט,
אַיִן נַעֲסָט פְּעַרְשָׁלְוּמָעָרָט, רַונְד אָוֹן הָאָרָט,
אַ טּוֹבָב, וּוֹאָס וּוֹאָרָט נָאָךְ אַוְיָחָד שְׁלָעָנָר.

אַיִן וּוֹיִים גַּעֲלִיְידָט. אַיִן רַאֲזָעָן שִׁימָעָר
די אַוְיָגָעָן נַודְעָעָן פְּעַרְשָׁעָהָמָט,
אַלְצָ נַעֲחַנְטָעָר קָוָמָט עָם, נַעֲחַנְטָעָר אִימָעָר :

די נַאֲלָדָנָעָ לְאַקָּעָן לְיוֹז צַוקָּעָמָט,
אַ פְּאָרְפּוּמְיָרְטָעָר, טְוָנְקָלְעָר צַוָּעָר,
אַ דּוֹפְּטָיָג, זְיִידָעָן חַאְכְּצִוְּתָסְ-חַעְמָדָר.

A horizontal row of twelve identical Nazi swastikas, each consisting of a black four-pointed star with a diagonal cross.

三

צורך גהאנטלען. געהט — לאווירט,
און היה א סוד אב, זאנפט פערהאנגען.
דאס אוניג, — ווי מארגענדראוית ערשות אויפגעהאנגען —
גלאאנצעת הייס און פיעיכט: שווין אויספראכטער.

פָּנוּ נִירֵר זַהֲנוֹכֶת גָּאָנֵץ גַּעֲפָנְגָּעָן,
דָּדְעָר בּוֹזָעָם וּוְעַבְטָזִיךְ זַעֲלַבְסְּטָדְעַרְשְׁפִּירָט.
דָּדְעָם קַעֲפְּעָרָסְמָשְׁלָאָנְגָּעָן-בּוֹיְגָן וּוּבְרִירָט
מִימִיט קְלָאָחָרָעָ, רַוְּפַעַנְדָּעָ עַפְּרַלְאָנְגָּעָן.

געקלילידט אין ראן. אין פורפער-שיינער
די רונדע אָרְעַמּ צִיטְרִינְגְּ-זָאָכֶט,
אָרוֹקֵיךְ זִיד צִיְהָעָן, צִיהָעָן אִימֶעֶר :

א וועלט-פערגענסענדיגע נאכט,
א ריזענד-פארפומירטער צימער,
א קראם בעוועלטיגענד — פערשמאכט.

הַלְּטָעַ מִידְלָעַ

1

לִיפֿעָן, פֿוֹן קֶוְישָׁעָן פֿערְשָׁעהְמְטָעָן,
(יְוָגָעָנָר, אֲיְוָגָעָנָר, דָו פֿלְאַמְעַנְדָעָ!)
בְּרוֹסְטָעָן פֿוֹן פֿינְגָעָר פֿערְפֿרְעַמְדָטָעָן,
(טְוָגָעָנָר, אֲטְוָגָעָנָר, דָו צְאַמְעַנְדָעָ!)
נְאַקְעָנָכָן אֵין בִּים נִיטָן גְּזָוְגָעָנָעָן,
(יְוָגָעָנָר, אֲיְוָגָעָנָר, דָו פֿלְאַמְעַנְדָעָ!)
אַרְעָמָס אֵין לְעַעְרָקִיָּת גְּצָזְיוֹגָעָנָעָן,
(טְוָגָעָנָר, אֲטְוָגָעָנָר, דָו צְאַמְעַנְדָעָ!)
לְיִוְבָּעָר, פֿוֹן מָאַן נִיטָן דְּעַרְבְּלִיְקָטָעָן,
(יְוָגָעָנָר, אֲיְוָגָעָנָר, דָו פֿלְאַמְעַנְדָעָ!)
טְרָאַכְטָעָן צְוֹזָאַמְעַנְגָּדְרִיקָטָעָן,
(טְוָגָעָנָר, אֲטְוָגָעָנָר, דָו צְאַמְעַנְדָעָ!)

2

הַאֲטָט אַלְעַז גָּאַט גְּנַעַבָּעָן אַיְירָן,
איְזָה דָּאָס בְּלוֹז פָּאָר מִירָן,

הַיְלָדֶן

אלע, וואס מאכט דאס פֿרוּידְלִיבֿ רֵיַיךְ —
פֿאָר מֵיַן בְּלֵוק אָוֹן רֵיחָה.

גָּאָר דָּעַרְ רֵיַיךְ, אָוֹן גָּאָר דָּעַרְ דּוֹפְטַ,
איַיךְ פָּוּן גָּאָט בְּעַשְׁעַרְתַּ,
סִינְאָנְצָעַ לְיִוּבַ, וואס שְׁמָאָכְט אָוֹן דּוֹפְטַ,
מִירַ אַלְיוֹן גְּעַהְעַרְתַּ.

אָוֹן האָט אִיהָר אַין שְׁטוּמָעַר נָאָכְטַ,
בְּעַטְעַנְדְּרִינְגַ גְּזֻוְכְּט —
אַין דָּעַרְ לְעַרְקִיְיטַ פָּוּן דָּעַרְ נָאָכְטַ,
אָוֹן גְּעַפְרָעַכְצָטַ, גְּעַפְלָוְכְטַ,

אָוֹן גְּעַיְאָגְטַ פָּוּן זַיְךְ דּוּם שְׁלָאָףַ :
הָאָט אִיהָר מִיְךְ גְּעוּוֹאַלְטַ.
שְׁוּעָרַ, אוֹי שְׁוּעָרַ, פָּוּנְסַ חֹב דִּי שְׁטָרָאָטַ,
וואס וּוּרְטַ נִיטַ בְּעַצְאַהְלָטַ.

.3.

טָעַג זְעַנְעַן פָּוּן שְׁטוּנְדְּרַעַןַ,
וּוּאֲכַעַן וּוּרְטַ פָּוּן טָעַגַּ,
לְיַגְטַ דָּעַרְ מְעַנְשַ גְּעַבְנְדַעַןַ
אוֹיְפַ זַיְן קְרוֹצְעַן וּוּגַגַּ.

הַיְלָדֶתֶת הַבָּשָׂר הַמִּלְמָדָה
הַמִּלְמָדָה הַבָּשָׂר הַיְלָדֶתֶת

צעהַלְט עַר נִיט דֵי שְׁטוֹנְדָעַן,
לְאַזּוֹת עַר דָּרְקָן דֵי טָעַג,
וּעוֹרָט אַלְץ מַעֲהָר פַּעֲרָשָׂוָאָנוֹ
גַּאֲרָדָעַם מַעֲנְשָׁסֶפֶרְמָעַג.

לוֹיְפָעַן נַאֲך דֵי שְׁטוֹנְדָעַן
אַחֲרָעַן אֵין גַּעַינְגַּן,
שְׁטַעַחַט דָּרָעַ מַעֲנָשָׁ אֵין וּוֹאַנְדָעַן
שְׁוַיְן בַּיּוֹם סָאַמְעָ בְּרָעַג.

זָכְטָעַר זַיְנָעַ שְׁטוֹנְדָעַן,
רוֹפָטָעַר זַיְנָעַ טָעַג :
„וּוְיַיְ אַיְזָדָס פַּעֲרָשָׂוָאָנוֹדָעַן
שְׁנַעַל מַיְן גַּאנְצָ פַּעֲרָמָעַן ?“

מִישָׁעַן זִיךְרָ דֵי שְׁטוֹנְדָעַן,
פְּלַאֲנְטָעַרְן זִיךְרָ דֵי טָעַג,
וּעוֹרָט וּוֹאָס אַנְגָּעַצְוָנְדָעַן,
שְׁנַיְידָט אֵין הָאָרֶץ אַ זָּעַג.

פְּלַאֲנְטָעַרְן זִיךְרָ דֵי שְׁטוֹנְדָעַן,
מִישָׁעַן זִיךְרָ דֵי טָעַג,
לוֹיְפָטָ אלְזָ אֵין אַ רְוָנְדָעַן
וּוּוֹרְבָּלְעַנְדָעַן גַּעַינְגַּן...

॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

Girle

אָמֵן וְאָמַרְתָּ

אָמֵן

מעטאל. גראניט. גדרויש. גברלאזן. געפילדרע.
אויטאמאבילען. הויך-באחן. טיעף-באחן. קאָר.
בורלעסֶק. גראטעסֶק. קאָפֶעֶן. קינאָ-בִּילְעָר.
עלעקטרייש ליכט אַין גַּרְיְּצָעַנְדָּעַן ווּרוֹוואָר.

געוויכטער פרעומד אַון בלוקען פִּינְדְּלִיךְ—שְׁמָאָר.
קִיּוֹן שְׁמִיבָּעַל, קִיּוֹן גּוֹטְ-מָאָרְגָּעַן, פִּרְיוֹנְדְּלִיךְ—מִילְדָּעַר.
אַון אִינְזָאַמְקִיּוֹת אַון נִיט גַּעֲטְרִיּוֹסְטָעַר צְעָר
אַין אַט דָּעַר דָּרְעָנְגָּעָנִישְׂכָאָטִישְׂ — ווּוְלְדָעַר.

¶ ¶ ¶ ¶ ¶ אֵין נָא ¶ ¶ ¶ ¶ ¶

הוֹרְחָא אֲזֶן עַל קְטַרִישׁ לִכְתּוּר,
אֲזֶן קָאֵלְטָע אֲזֶן פְּרָעָמֶד גְּזִיכְתּוּר,
אֲזֶן מְעַנְשָׂעֵן-גְּעַעַגְּן,
אֲזֶן רְעוּעַנְדָּר שְׁרָעָם.
אָא, לְאַמְּרִיך אַזְוּק !

אָוּוֹעַק ! נְאָר עַס וּוְאָקְסָט פָּזֶן דִּי שְׂטוּיְנָעֶר
אָאַשְׁר מֵיט אֲמָאֵל אָוִים, אָוִן שְׁטִישְׁרָעָט דִּי צִיּוֹהָנָעֶר
אָוִוָּף מֵיט אַבְּיוֹעַן גַּעֲלָכְטָעֶר.
אָאוֹן לְאַכְעָנְדִּיג פְּלָעַכְתּוּ עַר
צְרוֹרִיךְ אָוִן גַּעַלְאָפֶן מִיךְ אָרוֹין.

שפתהן בליב איך אַ ווַיְלַע פָּרְלָאָרְעָן אֹנוֹ שְׁטוֹם.
נָאָר אִידְעָר אַיךְ קָוֵק מַיךְ אָרוֹם,
לוֹוֶפְּ אַיךְ שְׁווֹן וּוְ אַלְעָן.
אַיךְ לוֹוֶפְּ אֹנוֹ אַיךְ אַיְלָ זִיד, אֹנוֹ סִבְרָעָנָט מִיךְ דָּעַר צָאָרָעָן,
אַיךְ לוֹוֶפְּ אֹנוֹ אַיךְ אַיְלָ זִיד, דָעַם כָּעֵס שְׁווֹן פָּרְלָאָרְעָן,
אַיךְ לוֹוֶפְּ אֹנוֹ אַיךְ לְוִוְּ... וּוְ אַלְעָן...

הַמִּזְבֵּחַ בְּאֹוָרִי

ער — א שיכור מיאום'ער, אלטער,
מייט טריב-טרעה רענדייג אויגען,
און אינגעאנצען איזונגעבויגען
אין דער נאכט דער רעגען-קלאלטער.

זוי — א יונגען, שלאנקע מיזעל,
נאָר מיט א צוטרונקען פנים,
וואָקעלט זיך און האָלט זיך אָן איהם,
האָר צושוביurtט, אומריין ס'קליפורען.

ביידע לאכען אַבענעריסען,
זוכען ערגעי וואו ס'אייז טונקעל,
און פערשוינדען אין א ווינקעל.
טראָפָעַנְסַ רַעֲנַעַן נִיסְעַן, נִיסְעַן.

הַיּוֹם שְׁכָנָה מִין

ב'לייב צו קוקען שעגענאיבער
אויף מיין שכנה.
שענן צי מיאום? א זיבער
נית קיין שעהנען.

ב'קו... וואלט נאר די וואנד די גרויעז
זיין דורךויכטיג.
וואס זי טהומט, זעהט אויסים צו זיין מיר
אזווי וויכטיג.

שטראק פערהאוזעט פון דער פריה בייז
שלאפען לויינגן.
אין דער פינסטער, פינקלען — רופען
אייהרע אוינגען...

הַשְׁפָרִיּוֹעַן

א, שְׁפָרִיּוֹעַן, שְׁפָרִיּוֹעַן, שְׁפָרִיּוֹעַן,
אוֹיפֿ דֵי אַסְפָּאַלְטַן-גַּאֲסָעַן.
א, טְרֻעַטָּעַן שְׁטָעַנְדִּיגַן שְׁטִיַּן אָנוֹ אַיְזָעַן
אוֹיפֿ דֵי אַסְפָּאַלְטַן-גַּאֲסָעַן.

א, קוֹקָעַן, פָּאַרְשָׁעַן אֵין גַּעֲוִיכְתָּעַר,
צְוֹוִישָׁעַן הַוִּיכְבָּעַ מַוִּיעָרַן.
א, יַאֲגָעַן זַיְדָ נַאֲךָ וַוִּיטָּעַ לִיכְתָּעַר,
צְוֹוִישָׁעַן הַוִּיכְבָּעַ מַוִּיעָרַן.

א, זַיְצָעַן לְאַנְגָּעַן נַרְאָחָעַ שְׁעהַעַן
בַּיְיָ דֵי קַוְנָא-בַּיְלָדָעָר,
א, פִּיהְלָעַן וּוַיְדָאָם הָאָרֶץ נַעַמְתָּ נַרְאָהָעַן
פָּוּן דֵי קַוְנָא-בַּיְלָדָעָר.

א, שְׁלַעַפָּעַן זַיְדָ אֵין דֵי וּוְאֲגָעַן
פָּוּן דָּעַם עַל אָוָן סַאֲבָבוֹיִי,
א, זַוְכָּעַן אַלְזָ אַבְּלִיָּקָן, אַפְּנִיָּמָן,
אֵין דָּעַם עַל אָוָן סַאֲבָבוֹיִי.

א, אַוְמָעַט, אַוְמָעַט, דָּו, מִיְּנָ אַוְמָעַט...

אַיִן קָאָרֶן

ביז'באו, ביז'באו לוייפט די קאר,
פיהרט צום וויב מיך אהן געפאהה;
טרעפען וועט קיין זאך אין וועג
דורך די געכט און דורך די טאג.
אלץ איז וויסענסטאפטליך-זיכער.
לייפט דער טראכמואי ניך און ניכער.

סילינגט דאס גלאקעל אלע וויל,
לייפט אראָב ווער אין געאייל,
שטעפט זיך אין דער ברויט און לענג —
קופען איהם נאָך אין געדרענג
דורך עלקטריש-טונקלע לייבטער
טעמפע, פיוינדליךע געוויכטער.

קָרְבָּן

ב'קוק ווי אלע אין א בלאט,
נאָר דער טומעל מאכט מיך מאט.
זײַ אָיך מיר אין קאָר אָזוּז
קוק אָוִיפֿ ווַיְבָעֶר אַלְעָרְלִיּוּ:
וַיְסַע, שְׁוֹאַרְצָעַ, גְּרָאַבָּעַ דִּינָעַ,
קוּמֶּט פַּעֲרָשִׁיעַדְעָנָעַם אֵין זִינָעַ:

וּוְלְדָעֶר גַּעֲדִיכְטָעַ, נִימֶת דַּוְרְכְּצָוְגָּהָעַן שְׂוֹאַרְצָעַ;
לַיְיָבָעַן אָוֹן טִיגְרָעַן אָוֹן גַּוְפְּטִינָעַ שְׁלָאַנְגָּעַן;
בִּיּוֹזָעַ דְּרָאַקָּאַנָּעַן אָוִיפֿ אִיטְלִיכָּעַן שְׁטָעָגָעַלּוּ;
וּוְעָגָעַן, אָוִיפֿ וּוְעָכָעַ עַס לְיְוָעָרָן רַוְיְבָעַר
מִימֶת דַי טַוְרָבָאַנָּעַן אָוֹן שַׁאַרְפָּעַ קִינּוּשָׁאַלְעָן.

אַיך בֵּין אַ רְיָמָעַר מִימֶת הָעוֹלָם אָוֹן מִימֶת פָּאנְצָעַר,
רְיָמֶת אָוִיפֿ אַ פָּעָרָד, אָוִיפֿ אַ שְׁטָאַרְקָעַן אָוֹן פְּלִינְקָעַן,
הָאָבָּמִיר אַ שְׁפִּיעַז, וּוְאָסָפְּרָעַפְּהָלָט אֵין אַיְהָרָ צַעַל נִימֶת,
שְׁטוּרִוִּיטָמִיט דְּרָאַקָּאַנָּעַן, מִימֶת לַיְיָבָעַן אָוֹן טִיגְרָעַן,
זַיְעָג אַיְבָּעַר רַוְיְבָעַר, שְׁלָאָג רַיְעָזָן-גְּזָלָנוּם.

הָעַלְדִּישָׁ דָּוָרָךְ טָעַג אָוֹן דָּוָרָךְ נַעֲכַת פּוֹל מִימֶת זַעַחְנוּכְטָמַן,
בְּרָעַר אַיךְ מִיּוֹן זַוְעַג צַוְאָלָס אָוִיפֿ אַ בָּאָרגְּנָדָרט,
וּוְאוֹ סְ'אַיזָּאָן אַ יְוָנְגְּ-פְּרוֹיָאָן בְּלָאַנְדָּרָעָנָעַן גַּעְפָּאַנְגָּעַן.
אַיְוָל צַוְאָלָס לַיְעַבְּסָטָעָר דָּוָרָךְ אַלְעָג גַּעְפָּאַהָרָעָן,
צַוְאָלָס פְּרָוְנְגְּצָעָסִין, וּוְאָסָפְעָן נִימֶת דַעְרָהָאַרְעָן.
זַיְדָאָוִיפֿ מִיּוֹן קוּמָעַן.

אַתָּה תְּבִרֵךְ אֶת־עֲמָדָךְ שָׁאַטָּעָנֶם

מיין צימער — פיער פינסטערע ווענט,

פון איטליךער שטרעגן זיך הענד,

פון איטליךער ציהען זיך הענד,

און טרייבען אַרְדִּים.

כ'זעל לויפען אין גָּסָם, וואו עס שיינט,

כ'זעל אָפְּשָׁר גַּפְּינָן אַפְּרִינְד,

אַנְחָעַנְטָעַן מעַנְשָׁעַן, אַפְּרִינְד —

די וועלט איז דאך נרוּם.

אריבערגעטראטטען די שועע.

די גָּסָם — זַי שִׁינְטְּ בְּלָעַנְדָּג — חָעֵל,

די לִיכְטָעָר — זַי שִׁימְעָרָעָן הָעֵל,

און מעַנְשָׁעַן — אַ וּאַלְדָּה.

דאך קִינְעָרָר פָּוּן זַי הָאָטָם קִיּוֹם,

איין פּוֹנְקָטָם וּוּ דְעֵרָר שִׁיוֹן פְּרָעָמָד אָוּן וּוּוִוִּיטָם

איין פּוֹנְקָטָם וּוּ דְאָסָם לִיכְטָמָזָוִוִּיטָם,

און אַבְּשָׁרָעָעָנְד — קָאַלְטָה.

עם דְּרִינְגְּטָן אַיִן מִיּוֹן הָאָרְצָעָן די קָעָלָט.

וּוּאָס דְּרָעָה אַיְךְ זַיךְ דָּא אַוּוֹף דָּעֵר וּוּלְטָ ?

וּוּאָס הָאָבָּא אַיְךְ צַוְּתָּהָאָן מִוְּתָּדָעָר וּוּלְטָ ?

וּוּעָר דָּאָרָף מִיךְ ? וּוּסָם — אַיְךְ ?

מיין צימער — פֿיעָר פֿינְסְטָעָר וּוּנְטָ —

דאָלָט לוּעָרָעָן שָׁאַטָּעָנֶם מִוְּתָּהָעָן,

מִוְּתָּהָעָן, פְּאַנְגָּעָנְדָעָה הענד,

און זַוְּכָּעָן שְׂוִין מִיךְ...

הַיְמָן וּאַקְזָאֵל

‡. מאורען.

נָסֶם אִין, נָסֶם אֹוִם.
אוֹן פָּוֹן לְאַמְתַּעַרְעַן־שְׁטוֹרָאַהֲלַן
אוֹן אַטְבָּין אַיךְ בַּיּוֹם צִיעַל גַּעֲוָונְשְׁטָעַן,
בַּיּוֹם וּוּאַקְזָאֵל.

וּוְאַלְעַ רָאַשְׁ אַיךְ זִיךְ אוֹן קוֹק
דָּאָרָט אַוְיָפְ דָּעַם נְרוֹיְסְעַן צִיפְעַרְבְּאָטְמַן.
אוֹן פְּרָעָג זִיךְ נְאָךְ אַוְיָפְ אַלְעַ צְוָגָעַן
אַקְוָרָאַט ;

אוֹן שְׁטוֹפְ זִיךְ מִיטְ דָּעַרְ מְעַנְגְ צָוְם טִירַ,
וּוָסֶם פִּיהָרֶט אַרְוִיָּם צָוְ דָּעַם פָּעָרָאַן ;
אוֹן בַּיּוֹן גַּעֲרוּעַן, אוֹן יְעָרָעַ רְגָעַ
שְׁטוֹרָעָנְגַט מִיךְ אָן.

נְאָר וּוּעַן עַם קְוָמַט שְׁוִין אָן דָּעַרְ צִוְגַן,
בְּלִיְיבְ אַיךְ וּוְעַפְעָם אַיְנְדָעָרְמִיטַן.
דָּעַן כְּפָאַהָר אִין עַרְגָּן יְזַן, אוֹן עַרְוָאָרָט אַוְיָךְ
קִיְינָעַם נְיִיט . . .

שְׂטָאָדֶט

שְׂטָאָדֶט, שְׂטָאָדֶט.
שְׂטָאָדֶט פֹּן זִינְד,
וּאוֹ אַוְיָף אַלְעַ רַאנְעַן
וּאוֹעֵן פּוֹנְסָם נִיט גּוֹטְעַן
די קּוֹרְלָאָטָע הִינְד.

שְׂטָאָדֶט, שְׂטָאָדֶט.
שְׂטָאָדֶט פֹּן שאָנד,
וּאוֹ פֹּן אַלְעַ וּוַינְקָלְעַן
לוּיעַרְעַן פָּאַסְטְּקָעַם,
פָּאַסְטְּקָעַם נַאֲכָאָנָאָנָר.

שְׂטָאָדֶט, שְׂטָאָדֶט.
שְׂטָאָדֶט פֹּן מאָכְטַן,
וּאוֹ עַס וּוּעַרְעַן יְעַדְעַן טָאגְן
אט אַזְעַלְכָע וּוּ אַיךְ,
כִּיטְרַע אַוִיסְגָּעַלְאָכְט.

שְׂטָאָדֶט, שְׂטָאָדֶט.
שְׂטָאָדֶט פֹּן רַעלְסָעַן
אוֹן עַלְקָטְרַוִּישְׁ דְּרָאָט.
נַאֲהַעַנְטָע, אַיְגָעַנְעַע,
איַנְצִיגְעַע,
דוֹ מִיוֹן שְׂטָאָדֶט ...

ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ

ଶ୍ରୀକୃତି

הַיְלָדִים דָּעֵר גְּרִינְגֶּר שְׁטָעוֹרֶן

(ענטנוומען)

ווען איך שטעה נאר אווות בענינוון,
געם דעם קאָפּ צו מורה קערען,
זעה איך אויף דעם פֿאן, דעם פֿייבְּטָעַן,
מיר אַנטְקָעַן ברוגז לוייבְּטָעַן
דעם גְּרִינְגֶּר שְׁטָעוֹרֶן.

שלעפּ אָוד זָד אָ מידעה, מאטאָעַר,
צּו מײַן שְׁטוּבּ, סְנַעַמֶּט פֿינְסְטָעַר וּוּרְעַן,
קָוְסְטַט אוֹפּ מִיר פֿון מַעֲרָבּ קָאָלְטָעַן
מייט אָ מִיטְלַיְיד נִיטְבָּהָאַלְטָעַן
דָּעֵר גְּרִינְגֶּר שְׁטָעוֹרֶן.

און ווען בְּקוּם מײַן האָרְץ דֵיר ברענגן,
גרוּיט — דו זָאַלְסְטַט עַם גְּלוּיר פֿערְצְעַהָרְעַן,
בלִיצְטַט מייט שְׁפָאַטְטַט פֿון דִּינְגָעַן,
וּוּי אָ גִּיפְּטִיגּ פֿילְ פֿון בוּוּגְעַן,
דָּעֵר גְּרִינְגֶּר שְׁטָעוֹרֶן.

שְׁנָעָעַ שְׁנָעָעַ שְׁנָעָעַ שְׁנָעָעַ

שְׁנָעָעַ, שְׁנָעָעַ, שְׁנָעָעַ!
אֵלֶּךָ אַיִזְרָאֵלָה לְאַיִזְרָאֵלָה
אֵלֶּךָ פָּעָרְזִינְגָּלֶט אַוְן פָּעָרְזִינְגָּלֶט
אַיִזְרָאֵלָה שְׁנָעָעַ,
אַיִזְרָאֵלָה וּוֹיְסָעַן, וּוֹיְכָעַן שְׁנָעָעַ.

卐 卐 卐 卐 卐 卐 卐 卐 卐 卐 卐 卐

פָּנוּ דַעַם לְאַנְגֶּנוּן, קְרוּמָעַן קָאָרָק
פָּנוּ אַ הַוִּיכָּעָן, וּוֹיִיטָעַן בָּאָרָן
אֲאוּז אַרְאָבָּא אַ וּוֹיִסְעָפָּע,
אֲוֹן בְּעַהֲנָגָעָן אֲוֹן גַּעֲפָנָגָעָן
אֲלֵזִי מִיטָּשָׁנָעָע,
אֲוֹן בְּעַפְינָקָעָלָט אֲוֹן בְּעַשְׁפְּרִינָקָעָלָט אַלְזִי מִיטָּשָׁנָעָע,
מִיטָּא וּוֹיִסְעָן, וּוֹיִכְעָן שָׁנָעָע.

זעה די ברויטע, בלאנקענדע אליען!
זעה, ווי ריין, און זעה ווי שעהן
עם בעקליזדט זי און בעשפּרייט זי
אטם דער שנען!
וואווע עם פּליך און ווי ס'בעזיחט
זי אינגענצען!
מייט ברויליאנטען און דיאמאנטען,
מייט א מאנדנען וואונדע-גלאנצען
אטם דער שנען!

זיהה, ווי סדרעקט זיך און עם שטרעקט זיך
אוזוינו פוכקע, אוזוינו וויזיר,
איין דער ברײיט און איין דער הויזר,
אסת דער שנגען.
וועה, וויו עם געלט אראבאָך דעם גאנצעו וועה.

הַיְלָדֶתֶת הַיְלָדֶתֶת הַיְלָדֶתֶת הַיְלָדֶתֶת

אָנוּ ס'צְוִינִיסְטִים זֹרֶךְ אָנוּ צְוּפְלִיסְטִים זֹרֶךְ
גּוֹטָאוֹו, גּוֹטָאוֹו
אַיְן דָעֵם הַאֲרָצָעָן אַטְ דָעֵר שְׁנָעָעָ,
אַטְ דָעֵר וּוּוִיסְעָר, וּוּכְבָּעָר, אַונְעַנְדְּלִיבָּעָר שְׁנָעָעָ.

הָעֵי ! הָעֵי, הָעֵי !
חָעֵר וּוּ ס'שִׁיפְעָט אָנוּ עַם סְקָרִיפְעָט
אַטְ דָעֵר שְׁנָעָעָ.
וּוְלְכָעָ טְעַנְנָעָ זְעַנְנָעָ שְׁעַנְנָעָ
פּוֹן דָעֵם סְקָרִיפְעָן אָנוּ דָעֵם שִׁיפְעָן
פּוֹן דָעֵם שְׁנָעָעָ ?
ס'אָרָא קְלָאָנְגָנָעָן אָנוּ נְעַזְאָנְגָנָעָן
זְעַנְנָעָן דָאָס בְּעַהְאָלְטָעָן
אַיְן דָעֵר בְּרוֹסְטָ פּוֹן אַטְ דָעֵם קְלָאָלְטָעָן,
קְלָאָלְטָעָן שְׁנָעָעָ !

מְעַנְשָׁ, מְעַנְשָׁ, מְעַנְשָׁ !
נִיטְ גְּלָאָפְעָן — שְׁטָעה !
זְעוֹה דָעֵם שְׁנָעָעָ !
גּוֹבְ דִיּוֹן הַאֲנָדָר — לְאָמִיר טְאָנְצָעָן,
זְאָל עַר גְּלָאָנְצָעָן,
לְאָמִיר טְוּפְעָן
זְאָל עַר סְקָרִיפְעָן,
סְקָרִיפְעָן, סְקָרִיפְעָן, סְקָרִיפְעָן, סְקָרִיפְעָן,

A horizontal row of twelve identical Nazi swastikas, evenly spaced across the page.

מיט זכרונות אלערליך,
מייט א פריד אונז מיט א וועה,
אט דער שנעע,

וועה, וועה, וועה!
שווין פערלאָרען, ניט געווֹאָרען
אייז דער שנען.
זיך צורנען און אַנטְרוּנָען
וואו די זעהָגָן פון אַ פֿעָע
אייז דער שנען.
ס'הָאָבָעָן פִּים אַ גַּאנֵץ אַרְמָעָע
זיך פערנוּמָעָן און צוּנוּמָעָן
אוֹן צוֹשָׁאָטָעָן און צוֹטָרָאָטָעָן
אייז אַ קְלָעָע,

וועה ! וועה ! וועה !
ניט געוווארען, שווין פערלאָרען
אייז מיין שנעה ! ...

דָּרְיִי בְּלוּמָעַן   נַאֲכֵן פּוֹלִישָׁן

אין מײַן גָּארטָעַן, דָּעַם טְוִיטָעַן,
הָאָבָעַן יְעַנֵּעַ דָּרְיִי קְוּוִיטָעַן
נוֹט בְּלִיהָעַן גְּעוֹזָאַלְטַן.
דָּי בְּלוּמָעַן, וּוְאָס אַיִינָעַן
חָאָט גְּעוֹזָאַלְטַן זְוִין אַ רְוִיטָעַן,

הַיְלָהָן הַיְלָהָן הַיְלָהָן הַיְלָהָן

א וויסע די צוועיטע,
די דרייטע ווי גאלד.
זוי האבען ניט בליהען,
ניט בליהען געוואלט.

און געוואלט זיין האט אינגע
א רוייטע, א שעהנע,
זוי די הייטע רוביינען —
דיינע ליפען די קלויינע.
זוי די טרעחר, וואס פלאונט רינגען
פון מײַן אויג צו בעווײַינען
מײַן לײַבע, די טויטע.
ניט פערבליחט האט די רוייטע.

און געוואלט האט די צוועיטע
זיין א וויסע, א קלאהרע,
וויס ווי דיינע צוועי ברומטען,
זוי צו דיר מײַן געלזטען,
מײַן זעהנוזכט די וואהרע.
נאָר פערזעצעט אין א גארטען,
וואס דער טויט קיניגט דאָרטען,
האָט די בּוֹם אוֹיך די צוועיטע
ניט געלליהט, ווי די רוייטע.

הַיְלָדֶן
הַיְלָדֶן
הַיְלָדֶן
הַיְלָדֶן
הַיְלָדֶן
הַיְלָדֶן
הַיְלָדֶן
הַיְלָדֶן

אָז נִזְתֵּב לִיהְעֵן גַּעֲוֹאַלְטַ
הָאָט אָוִיךְ דַּי, וּוְאָס גַּעֲוֹאַלְטַ
הָאָט אָנְאַלְדָּעַנְעַ זַיִן.
וּוְ דַּעַר לְאַשְׁטְשָׁעַנְדָּעַר שִׁין
פָּוֹן דַּי הָאָר דַּיְינָעַ לְאַנְגָּעַ,
וּוְ דַּעַר טְרוּים, וּוְאָס בִּיפְלָעַן שְׁפִינָּעַ
וּוְעַנְעַן דַּיר אַיִן מַיִין זַיִן
דוֹךְ דַּי נַעֲכַט דַּי אַוְנָהִימְלִיכַע, באַנְגָּעַ.
נִיט פָּעַרְבְּלִיחַת הָאָט דַּי דַּרְוִיטַע!...

אָר, אַיְהָר מַעֲנְשָׁעַן, אַיְהָר גַּטְעַ,
עַם הָאָבָעַן יַעֲנַע דַּרְוִי בְּלָוְמָעַן
נִיט בְּלִיהְעֵן גַּעֲוֹאַלְטַ,
דַּי בְּלָוְמָעַן, וּוְאָס אַיְינָעַ
הָאָט גַּעֲדָאַרְפַּט זַיִן אָרוֹטַע,
אָוְוִוִּיסְעַדְיַע דַּי צְוַוְוִיטַע,
דַּי דַּרְוִיטַע, וּוְ נְאַלְדַּעַן,
עַךְ, וּוְ נְאַלְדַּעַן!...

הַדָּעַר פָּאֶלְאַז פָּוּן דָּעַר נָאכְתַּה

פעסטע, שוואָרַצַּע מאַרְמָאַרְיזְיְילְעֵן,
גָּאַלְנָע פָּעַנְטָמְטָעָרְלָעֵן אַרוּם,
ווענט וואָס האַרְבָּעֵן, האַרְבָּעֵן שְׁטוּם,
שְׁטָעַת דָּעַר פָּאֶלְאַז פָּוּן דָּעַר נָאכְתַּה.

בְּלִוְיָנְגַעַשְׂטִיקְטָע וְלִבְעָרְפְּיוֹלְעֵן,
אוַיסְגַּעַשְׂפְּרִיטָעֵר פְּרִידְעֵן, שְׁטִוֵּיל,
וועַן נִיט ווּעַן אַ וּוּיטָעֵר בַּיל
שְׁטָעַת דָּעַר פָּאֶלְאַז פָּוּן דָּעַר נָאכְתַּה.

וּוְעַגְ-לִיעַד מְוֻרְמָלְעַנְדִּינְעָם וּוְאַסְעָר,
וּוְאַכְזָאַס-שְׂוִישַׁקְעַנְדִּינְעָר בְּוּם,
גָּאַלְ-אָזְ-בָּלוּ גַעַשְׂטִיקְטָעֵר טְרוּוִים —
שְׁטָעַת דָּעַר פָּאֶלְאַז פָּוּן דָּעַר נָאכְתַּה.

דא און דאָרט אָן אַבְגָּלָאנֵץ בְּלַאֲסָעָר,
פְּרִישָׁעָר, פְּיִיכְטָעֵר גְּרָאַזְעַנְ-דְּוֹפְט —
קָום, מִין קִינְהָ, דָו זְעהַסְט : עַם רְוּפְט
אוֹנוּ דָעַר פָּאֶלְאַז פָּוּן דָעַר נָאכְתַּה.

הַר עֲנָדִינָה

ס'אייז אומעטיג... כ'פֿאַהְרָ אלְאַז. און ווֹאו, זָאנְט, גַעֲפִינְט זַיך
דאָס אַרט ווּאָס צַו אַיְהָם שְׁטוּבֶת מֵין בְּלָאנְדוֹשְׁעַנְדרָעַ בְּלִיק?
דעָר ווּעָגָן, אהָ, אַיְהָם אַרט נִיט. עַר שְׁפִינְט זַיך אָן שְׁפִינְט זַיך,
און פְּרַעַנְט נִיט צַי ווּיל אַיך פְּאַרְאָוִים, צַי צְוָרִיל.
אייז אלְעַס, אייז אלְעַס בעשטיימַט שְׁוִין פּוֹן פְּרִיהָר?
ס'אייז אומעטיג מִיר...

דעָר צָוָג לְוִיפְטָ מִיט אִימְפָעַט, אָן ס'פְּלִיהָעַן דִי שְׁטוּבֶת
אוּוּעָק עַרְגַּיְץ ווֹאו אַיְן אָונְעַנְדרְּלִיכְעַן רְוִים,
און שלְעַפְעַן נַאֲך זַיך נַאֲך דִי שְׁנַעַעַגְעַ פְּלַעַקְעַן,

וועוואם חלומיען אפשר פון פריהילינג דעם טרוים,
אוון בענעקען נאך זון אוון נאך גראינעם קאלאיר.
ס' אין אומגעטיג צייר...

מיין ווינטער, ער בענטקט ניט נאך פרייהליגנס ערוואכען,
אייהם ארט ניט זיין לייד און זיין דופט און זיין לומט,
איין בלום, אה, קען ער שוין גראן מעחד ניט מאכען,
פערוואעלקט שוין אויף אייביג איז זי אין מיין ברוטט.
א בלום מיינע, ווען נאך ב'דרמאן זיך אן דיר —
אי אומטען מיר...

אוון אט וווערט פערשלונגנען דאס צאנקענדע גראאה
פונ'ס תחום, וועילבער מאণיעט דעם בעאנדרזענדען שייפער.

אווי אוין דאס אוניג דאך ביי דער, וואס ניטא,
אווי האט געציגגען דער בליך דאך ביי איהר....
ס' אין אומגען מיר.

בליה, צוג מײַינער... שְׁנָאַלְעָר ! וּוֹאוֹהַיָּן וּוּעַסְטַּנְדַּר וּוּלְעָדָן,
איך פֿרָעָג מִעהָר קִיּוֹן זָאַךְ נִיּוֹן. פֿיַּהַר דַּו שְׂוִין אַלְיַוִּין.
עם קָעֵן דָּאָר, עַס קָעֵן דָּאָר קִיּוֹן פֿרָאַגְעָס נִימְטַשְּׁטָעָלְעָן
דָּעָר וּוּאַרְפָּעַנְדָּר הַאנְדָּר דָּעָר גַּעֲוָאַרְפָּעַנְדָּר שְׁטִוִּין.
מִידְקָא לְעַפְרֶטְסִי וּוּיְשִׁוּן. דָּעָן, גַּאַטְמִיּוֹן, אַחֲן שְׁיעָרוֹ
אייז אַוּמְעַטְיָין מְרָ...
...

אֵין מִיטָעַן יָם   קְרֵבָה קְרֵבָה
אֵין מִיטָעַן יָם   קְרֵבָה קְרֵבָה

אליאון אין דער וועטלט,
דא שנעל און דא זאכט,
פערטרוויט אויף איהר מאכט,
זיך שלוייכט אונזער שיפ
דורך ווינדר און דורך נאכט.

סִיּוֹן סְמִן פּוֹן לְאַנְדֶּר,
סִיּוֹן ווַיְנַקְעַנְדָּר פְּלָאָם,
נָאָר הַיְמָעֵל אָוֹן יָם,
טְרָאָגֶט — טְרָאָגֶט אָוֹנְזָעָר שִׁיפ
אֵין מִיטָעַן דָעַם יָם...

עם רוחת קיון מינות,
עם ארביית דאס מעאר.
אוון ווארפט הין אוון הער
מייט נברום אונזער שיט,
אוון לאכט דומך אוון שעוער.

אוֹנוֹ סְכָאַפֶּט אֲזֵן דָּאַם הָאָרֶץ
פְּפֻנְׁוּסִים לְאַכְעָן אֲשֶׁר עָקָב
דָּעַן וּוַיִּסְמַט אִיז דָּעַר וּוְעַן
אוֹנוֹ סְאַיְזָן אַונְזָעָר שִׂיפָּה
וּוַיִּסְמַט, וּוַיִּתְּמַמֵּן אֲזֵבָעָן.

סקופט אונסטען דיין פרידן
אין אויג טיעע אידין,
און לעזט דארט מיט פין
דײַן איינגענע אונסטען
פֿאָר דעם וואָס קען זיין.

די נאכט רוקט זיך און.
ווילד יוכעלט אוון קוועלט
דאם גרוינאכט פעלד,
אוון ס'איין אונזער שיק
אליאין איין דער ווועלט.

הַיְלָדֶתֶן טַגְנִין יְעַזְוּן יְעַזְוּן דָעֵר

1

א זוויסער, קאלטער קוש
האט איז א שטיילער נאכט
דען מיעדר וועלט א גראם
פון נאהנטען פריד נעבראכט.

און דורךגענו מען האט
א שטיילער צויטער באָלד

הַיְלָדֶן

דעם נארטען און דעם פאָר,
 די פעלדרער און דעם וואָלֶר.
 „די רוח דאָך ענדליך קומטּ,
 צום רעשה אַסּוֹפֵף אַמְּלָלִיךְ,”
 האָט גַּלְּיקְלִיךְ אוּיךְ גַּעֲבָרוּמְטּ
 דער טַיְיךְ דָּאָרְטָן דעם טַאָלִיךְ.

.2

און אוַיסְגַּעְפּוֹצַטּ און אוַיסְגַּעְנְּצִירָטּ
 האָט זַיְךְ די וּוּלְטָ, פֿוֹן טוּיטּ בְּעַרְיָהָרָטּ.
 ס'חָאָטּ יַעֲדָרּ צְוּוִיגּ אָן יַעֲדָרּ בְּלָאָטּ,
 זַוְּרָ אַין דעם בעטְמָעָן אוַיסְגַּעְנְּצָאָטּ.
 און אַיבְּעַרְפִּילְטּ מִיטּ הַעַלְעָרּ פְּרִידִיךְ,
 האָט בְּלָאָטּ פֿוֹן צְוּוִיגּ זַיְךְ שְׂטִילּ גַּעֲשִׁידָטּ,
 אָן זַוְּמָעָנְדוּגּ אַ דָּאָנְקָבָאָרּ לְעָדָרּ,
 גַּעֲטָאָנְצָטּ דעם טָאָנִי פֿוֹן טוּיטּ אָן פְּרִידּ.

ס'חָאָטּ נְרִין אָן וּוּוִים אָן רְוִיטּ אָן גַּעַלִיךְ,
 אָן גַּאֲלָדּ אָן בְּרוּין אָן אַרְאָנוֹשּׁ הַעַלִיךְ,
 גַּעֲטָאָנְצָטּ מִיטּ פְּאָמָסּ, אַלְיוֹו אָן גַּוּוִי,
 מִיטּ דָּאָזּ, וּוֹיאָלְעַטּ אָן זַוְּלְבָּעַרְ-בְּלָוִי —
 דעם לְעַצְטָעָן טָאָנִי — גַּעֲמִיטְלִיךְ, שְׂטִילּ,
 וּוֹ אַוְיָפּ אַ בָּאָל דעם שלּוּסְ-קָאָדְרִיךְ.

הַיְלָדֶתֶן

דען זאָחר זוינען די פעל-
דען אָרוּם טָאָרְנָאָנוֹ, וְאוֹדוֹ די
וְוִילְדְּסְטָעַ שְׁלָאָכְטָעַן זְוִינְגָּן
טָאָרְגְּעָקְוּמָעַן, בְּעוֹזְקָסְטָעַן גַּעַד
וְאָרְעַן מִיטַּ דָעַן רְיוּכְסְטָעַן,
זְאָפְטְּיִגְסְּטָעַן מָאָן זְוַנְתַּ יְאָהָרָה-
רָעַן. — פָּוֹן די צְיוּטְוָנְגָּעַן.

עם האבען מיליאנען מושיקען בענאסען
די גְּרוּיְישׂוּוֹאַרְצָעַ פְּעַלְדָּעַרְ פָּוֹן טָאָרְנָאָנוֹ מִיטַּ בְּלוּטַן,
וְוִי סְ'וּאַלְטָעַן פָּאַנְטָאַנְעַן אָהָן צְאָהָלַן זִיךְרַ צְוּפְנָאָסְעַן,
זִיךְרַ אַיְינְמָאָלַן צְוּפְלָאָסְעַן אָוֹן מְעַהָרַ נִיטַּ גְּרוּהָתַן.

הַיְלָדֶן

זוי האבען דוית בלחט נאנצע שטראמען געליליבען
ביום דניעפער און וואנג און דארט, ביום אוראָל,
און זינלאֹז פון זיערעד היימען געטראיבען,
אויף עסטראיך פערשווונדרעט דעם גליהענדען קוואָל.

און ס'יבּלען מיט וואוילטאג די טאָרנאנֿווער פֿעלְדֿאָר,
די וויאָט-פֿרְעָמְדָע ערְד טרייאָומְפִּירְט אָן קוועלט אָן,
און פֿוצְט אָוִיס אֵיהָר בּוֹזְעָם מיט פֿלאָמְעָנְדָע וּפֿעלְדֿאָר
פון פֿרְעָד-אַוְיסְגָּעָלְאַסְעָנָעָם, הַעַלְ-רְיוֹתָעָן מאָן.

און העבער אלְצָ שְׂטִיגְעָן, אָן הַיְמָעָר אלְצָ גַּלְיָהָעָן
די פֿוֹרְפֿוֹרְנָע וּפֿעלְדֿאָר אַין זָוָן אַין ווִינְדָר.
און לאָכָעָן פֿערְפֿוֹהָרְעָרְישׁ, בלענְדָעָן אָן צִיהָעָן
צָוָם וּוֹיְטָעָרָעָן לְעָבָעָן אָן וּוֹיְטָעָרָעָן זִינְרָ.

אָזָוִי טְרִיאָומְפִּירְט אָן בעשְׁמִירְט אֵיהָרָע בְּרוֹסְטָעָן
מיט רְיִיצְעָנְדָע זָאלְבָעָן פָּן שָׁאנְדְהָוִז דְּאָם ווּוִיבָר,
צָוָמָנִיכָּעָן אַחֲן אֵיהָרָע אָן וּוֹעָסָעָן די לְוֹסְטָעָן
צָוָאֵיהָר אַוְיסְגָּעָלְאַסְעָנָעָם, פֿערְאָוְרְיָוְינְטָעָן לִיבָּ.

איך ווים, עם איז פערפאלען.

איך ווים, עם איז פערפאלען.

וואל זוכען, זוכען, זוכען,
זיך בייזערען און פֿלְכוּן,
און קיונמאָל ניט געפינען,
ניטאָ וואָס צו געפינען.

איך ווים, עם איז פערפאלען.

א שטענדיין נאָר פֿערוווירטער —
ווײַ עפָּעַס אָ פֿערפֿיהָרטָעָר,
מיין אָרט — די אָסְפָּאַלְטִיגָּאַסְעָן,
מיין גֶּרְוָב — די אָסְפָּאַלְטִיגָּאַסְעָן.

איך ווים עם איז פערפאלען.

אַיְלָה אַיְלָה אַיְלָה אַיְלָה אַיְלָה אַיְלָה

קִיּוֹן הַיְלָה, קִיּוֹן תְּפִילָה בַּעֲטָעָן,
קִיּוֹן נְנָאָר אָזֶן קִיּוֹן שָׁוָם רַעֲטָעָן,
קִיּוֹן אַרְטָם, וּוְאוֹהֵין צָו פְּלִיהָעָן.
הַאָב אִיךְ דַעַן קוֹרָאָפָט צָו פְּלִיהָעָן?

אַיְלָה וּוְוִים, עַמְּ אַיְזָן פֻּרְפָּאָלָעָן.

קִיּוֹן נְאָטָם, זִיךְרָן אַנְצּוּשְׁפָּאָרָעָן,
קִיּוֹן טְרִיוּסָט אַוִּיף אַיְהָר צָו הַאֲרָעָן.
אַ מְדֻבָּר אַחֲן אַזְוִים,
(אַ, נְאָרִישׁ וּוְאַרְטָם אַזְוִים!)

אַיְלָה וּוְוִים, עַמְּ אַיְזָן פֻּרְפָּאָלָעָן.

אָזֶן וּוְ אַוִּיף אַסְפָּאָלָט-גַּאָסָעָן
סְגֻּעהַת אַוִּים אַ הַונְד גַּעַלְאָסָעָן,
שְׁטָאָרְכָּט הַינְטִיש-טַעַמְפָּגָעָן-אָסָעָן,
(פָּוָן גַּאֲרָזִין בְּרוּמָעָן, וּוְאַרְטָשָׁעָן,
פָּוָן דְּרָעָהָעָן זִיךְרָן אָזָן קַאָרְטָשָׁעָן
וּוְעָרְטָשְׁטִילָעָן, טַעַמְפָּעָן שְׁטִילְקִיּוּט)
וּוְעַט זִיכְעָר אַוִּיךְ אַזְוִינָעָר
דָּעַר סְוָף זִיְּן עַנְדְּלִיךְ מִינְגָּר...

אַיְלָה וּוְוִים, עַמְּ אַיְזָן פֻּרְפָּאָלָעָן.

הַלּוֹם חֲלוּם אֵיךְ הָאָב מִיר אָ

(פרעומד-ווערטער עטיווד)

איך האב מיר אָ חָלוֹם אֶלְיָוָן סָגָנָסְטִירָט,
אָ חָלוֹם עַקְפָּצָעַנְטָרִישְׁ-קָרוֹיאָזָעַן.
דָּעַר טְרוּוִים פָּאַסְצִינָרֶט אָזָן דָּעַר טְרוּוִים אִינְטְּרִינְגֶּט —
עַקְזָאַטִּישָׁעַר טְרוּוִים פָּזָן מִימָּאָזָעַן.

פָּזָן יְעַנְּמָעַט אָנָּה הָעַנְּגָט אָמָּדָנָעַר וְאוֹאָלָּ
אוֹיָף אֶלְיָיָן, וְוָאָס שְׁלָאָנָט אָנָּמָּיָן רָעַטְינָעַ.
קִיָּין זָאָךְ אִיז בָּאָנָאָל, אָזָן קִיָּין זָאָךְ אִיז רָעָאָל,
נָאָר אַלְץ אִיז וּוַיְמָדוּוּיָט פָּזָן רָוְטְינָעַ.

אִיךְ לְעַב אִין אָ וּוְעַלְטִידִיךְ פָּזָן בְּלִוְיָזָן אַילְוּזָיָן,
פָּזָן אַיְבָּוְינְגְּ-עַקְזָאַטִּישְׁ-קָרוֹיאָזָעַן.
אָזָן סְבָּרָעָנָט אָ וּזְיָאָן מִיר, אַלְץ נִיְּעָן וּזְיָאָן
מִיָּן וְאוֹנְדָעָרְבָּאָר רִיךְ פָּזָן מִימָּאָזָעַן.

אָוְנַפְּעַרְשַׁטְּעַנְּדְּלִיךְ אָוְנַפְּעַרְשַׁטְּעַנְּדְּלִיךְ

אָוְנַפְּעַרְשַׁטְּעַנְּדְּלִיךְ, אָוְנַפְּעַרְשַׁטְּעַנְּדְּלִיךְ אֵין עַם מִיר,
כָּאַטְשׁ ס'אֵין אַיְינְפָּאַךְ, פּוֹנְקָט וּזְזוּווּיִ מַאֲלֵ צְווּיִ אֵין פִּיעָר.

שְׁלָאָגָעַן וּוּעַט אַמְּאַל אַ זְיִינְגָּעַר, זְיִוָּן — מִין שַׁתָּה,
אַיךְ — אַט עַרְשַׁטְּ גַּעַוְעַן אָוֹן בֵּין שְׁוֵין מַעְהָר נִיטָּא.

מַעְנְשָׁעַן וּוּלְעַן לְעַבְעַן, הַיּוֹסֶעֶן חַכְמַה, נַאֲלָה,
מַעְנְשָׁעַן וּוּלְעַן אַיְוָלְעַן, לְוַיְפָעַן וּוּעַט דִּי קַאֲרָה.

שְׁיִין זַאֲךְ וּוּעַט זְיִוָּן אַנְדְּעַרְשַׁ, אַלְעַז אַזְוִי וּזְפִּירַה.
אָוְנַפְּעַרְשַׁטְּעַנְּדְּלִיךְ, אָוְנַפְּעַרְשַׁטְּעַנְּדְּלִיךְ אֵין עַם מִיר!

הַלְוָגֶן יְיִהְיֵה קָרְבָּן קָרְבָּן קָרְבָּן קָרְבָּן

זאג, וואס ווילסטו, אומראה מיין?

— ס'טעלערעל פון הימעל.

זאג, וואס זוכסטו, אומראה מיין?

— ס'טעלערעל פון הימעל.

קענסט ניט קריינען, אומראה מיין,

קענסט ניט האבען, אומראה מיין,

ס'טעלערעל פון הימעל.

הער זיך צו, א, אומראה מיין,

הער זיך צו אונ פאלג מיך.

ס'האבען לוייט ואאר אלטצע, אלטצע,

ס'האבען לוייט גאנר קלונגע, קלונגע,

אט איזוי געהיסען.

קען מען ניט דערגרייכען

קען מען ניט דערגרייכען,

וואס מען וויל,

זאל מען נידרג שלייכען,

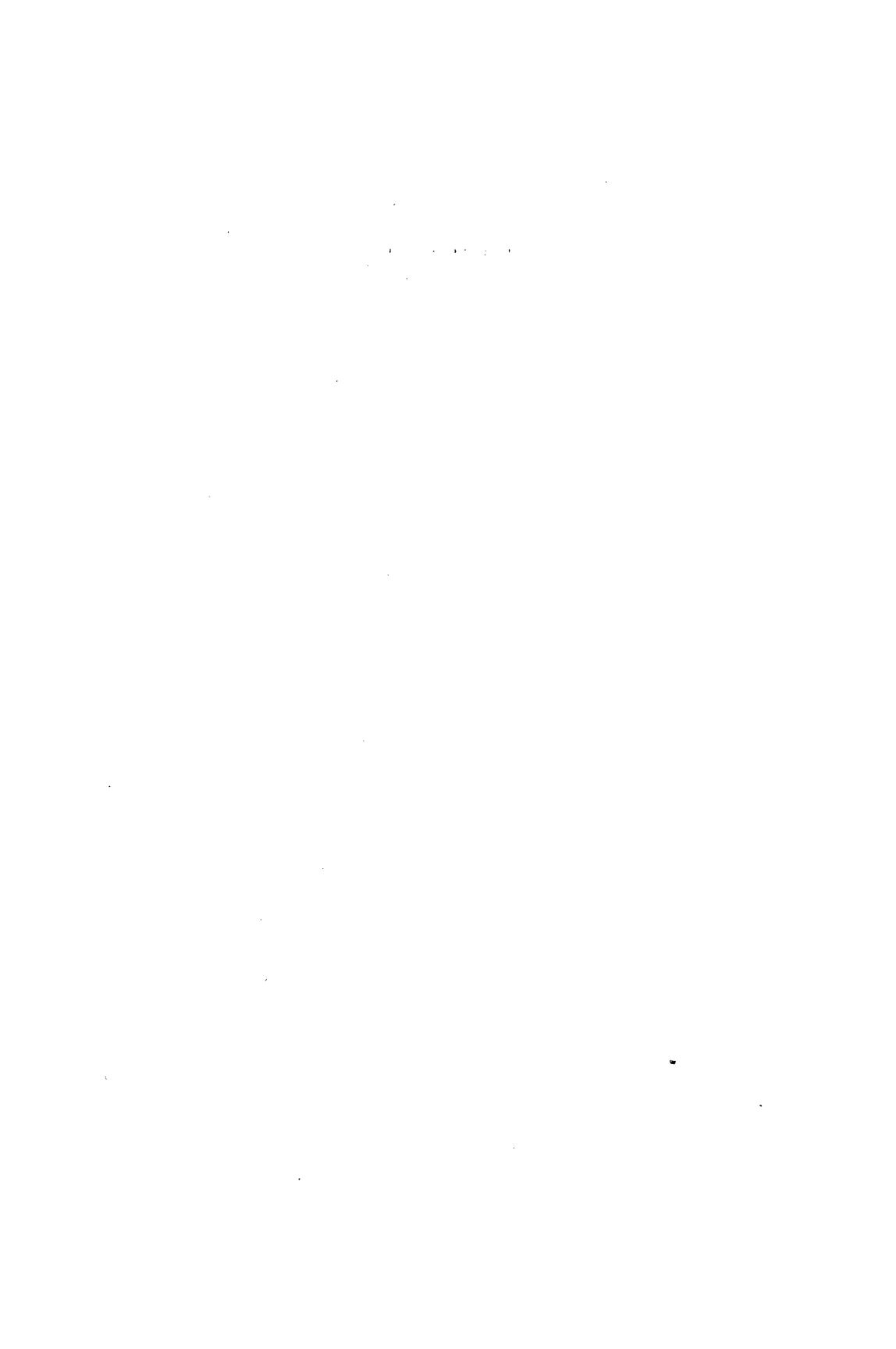
אויף דער ערעד זיך שלייכען,

און זיין שטייל...

זי אויך ד ו קלונג, אומראה מיין.

ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ ହ

ମିଶନ୍

הַלְוִי הַזָּהָר יְהוָה קָדְשָׁךְ קָדְשָׁךְ קָדְשָׁךְ

1

נין, נין ! ער קען עם לונגער ניט פערטראָנען,
ער וויל ניט ווינגען בלויו און תפילה זאגען,

ער וויל ניט ווינגען, בענקען בלויו, און גאָרען,
אָהָן אויפֿהער בעטען, אָהָן ענדע האָרָעָן.

ער וויל איהם זעהן ! זיָן טרוֹים וויל זעהן דער דיבְּטָעָר,
זעהן מיט די אוינגען, אויף דער וואָך אָהָן ניכְּטָעָר,

זיָן צְיוֹן, סְלָאָנְדָר פָּזָן העֲלֵדָעָן אָהָן פְּרָאָפְּעָטָעָן,
וּאוֹסְחָאָט רָבִי עֲקִיבָא שְׂטָאָלֶן גַּעַטְרָעָטָעָן ;

אָהָן זעהן די הוּוִיפֿטְּשָׁטָאָרט, וּעְלְכָעָה האָט גַּעַזְעָהעָן
זיָן פָּאָלָק מיט גּוֹרָה גַּעַנְגָּן שׁוֹנָאִים שְׁטָעָהעָן.

אָהָן מוֹזָעָר ! סְמוֹזָעָר זיָן טרוֹים דָּעַם בעסְטָעָן
דָּעַר מְזֻרָּחַ-טְּרוּמָעָר, וּוֹאָס פְּרָגְנָרָאָהָט אַיְן וּעַסְטָעָן,

אָהָן מוֹזָעָר ! דָּעַן סְשָׁטָעָהעָן נִיט די יְאָחָרָעָן
ער אַיְן אַזְקָן, ?אָנְגָּשָׁן שְׁוֹאָךְ גַּעַזְעָהעָן.

הַיְלָדֶן

2

און ס'קליבט אין וועג זיך דער פֿאַעט.

ער קוּקֶט זיך אוֹוִיפָּ קִין זַךְ נִיט אָום,
פֿערְלָאָזֶט דָּאָס לְאָנֶר, וּוָאָס הָאָט גַּעֲלָעַט
איָהָם מֵיט דָּעַר זַיְדָנָעַר האָנֶד פָּוּן רָוּהָם.

פֿערְלָאָזֶט דִּי הַיּוֹם, פֿערְלָאָזֶט דִּי פְּרִינְד,
וּוָאָס הָאָבָעָן אִיהָם אָחָן מָאָס גַּעֲלִיבָט,
וּוָאָס הָאָבָעָן אִיהָם מֵיט טְרִיוּסֶט גַּעֲשִׁינְט,
וְוּן ס'אַיז זַיְן הָאָרֶץ גַּעֲוָעַן בְּעַטְרִיבָט.

פֿערְלָאָזֶט זַיְן קִינְד, דִּי אַיְוָנְצִיגּ קָוִוִּיט,
וּוָאָס ס'הָאָט זַיְן גַּאֲרְטָעַן אִיהָם גַּעֲרָאָבָט,
זַיְן לִיְבָעְסִינְגָּאֲרָטָעַן, אַיְצָט — פֿערְשָׁנְיוּט,
אַמְּמָאָל אַבְּעָר גַּעֲלִיחָת מֵיט פְּרָאָכְט.

ס'פֿערְלָאָזֶט אַלְצְרִינְגּ דָּעַר אַלְטָעַר בָּאָרֶד,
הָעָרֶת זַיךְ צָו וּוּאָרְנוּנְגָּס שְׁטוּס נִיט צָו,
אַנְטְּלוּוֹפְּט עַנְטְּשָׁלְאָסָעַן, אַיְוָנְעָשְׁפָּאָרֶט,
פָּוּן חַיְם אָוּן לְאָנֶד, פָּוּן פְּרִינְד אָוּן רָוּהָם.

A horizontal row of twelve identical Swastika symbols, each consisting of a black cross with four diagonal arms.

אוֹנוֹ לְאַזּוֹט זִיךְ וְוָנְדָעָרָעַן מֵיטַ מָוטַ
דוֹרֶךְ לְעַנְדָּרָעַ, יִמְעַן אָוּמְבָּקָעָנָטַ,
פָּעָרְיוֹנָגָטַ פָּוּן אַיְינָן פָּעָרְלָאָגָן אָוּן גָּלוֹטַ:
צָוּ צִיּוֹן, צִיּוֹן אַיְינָגָצִיךְ לְאַנְדָּרָעַ.

3

אויף דעם טונקלען, אויף דעם טיפען
ענדלאָזְבַּרְיּוֹטָעַן מעור,
צעחט א שיף זיך שיפען, שיפען;
וועוינען זיך אהינוֹ-אהער.

צ'ו דעם לאנד פון פורפֿרְמַארְגָּנָעַן
געעהט זי דורך דער נאכט.
אלאי איז שטיל, איזן שלאלע פערבָּאַרְגָּנָעַן,
איינער אויף דער שי'פֿ נאָר וואָכט.

איבער דעם פֿאָרענְטֵשׁ גַּבּוֹיְגָעַן
שְׂמֻחַת יְהוָה אֲוִיפּ דַּעַם דַּעַם,
איינְגַּרְאָבָעַן זַיְנָע אַוְיגָעַן
איין דַּעַם וּוּמְפַקְּדֵים וּוּמִיטְּאָוּזָן.

אַתָּה תְּבִרֵךְ אֶת־יִשְׂרָאֵל

ניט די מורה צונגענו מען
האט בי איהם די רוח און שלאלפֿ,
אלע שרעקען מזען שטומען,
יעדע אוננסט הערט איצטער אווית.

טול מיט שמחה איז זיין זעלע,
טול מיט פריד זיין יעדעס גלייד.
אין איהם דאכט זיך : עפעם העלע
טענער הערט ער פון א ליד :

דאם נעהמט אין זיין הארץ זיך פלאכטען
א געזאנג פון לוייב און דאנק
צום בעשעפאר, דעם גערעכטען,
וואס ערפליט איצט זיין פערלאנג.

ענדליך דאך וווערט וואחר זיין שטראבעען,
און זיין טריום אן אמת וווערט,
באילר, אט באילר ווועט ער דערלאבען
זעהן די אינציג-ליבע ער.

ענדליך, ענדליך... הארץ, הער זינגען,
הער דאך זינגען, טאנצען אווית,
דען די ברוסט, זי ווועט צושפרינגען
פון ער פריד אחז ברעג, אחז סות.

הַ קָּרְבָּן הַ קָּרְבָּן הַ קָּרְבָּן הַ קָּרְבָּן

ניט געוואָלט האָט עם אויפֿהערען!
ווען די זון האָט אויפֿגעַלִיָּה
האָט בעַלְוִיכְטָעַן זי דריי מעערען:
הימעל, ים און איינס אין מיט.

* * *

א, יהודת, טרוימער, דיבכטער!
וילסט דאס אונמעגַלִיכְעַן נאָר?
וילסט אַ לעַבֵּץ, דערענַהרט אויף טרוימען
ברענַגעַן אוֹיג אוֹיג אוֹיג מיט וו אַ הַ ר?

הערסט די שטימַנְט, וועלכְעַן וואָרענט
זונט דער מענַש טרוימַט אוֹיפֿ דער ערְד:
פַּאֲרַ דַּעַם טרוימַעַר — בְּלִוּזַ זַיְן חַלְוָם,
דאָס — אָוּן נאָר ניט מעהָר בעשְׁעָרֶת?

זעהָסַט די האָנד ניט פָּוָן דַּעַם מַזְלַּן,
וועלכְעַן שְׂרִיּוּבַט דָּאָרַט אִין דַּעַר ווַיִּטְהַר:
ליינַעַר זָאָל ניט וואָגָעַן מאָכְעַן
פָּוָן אַ טְרוּוִים אַ ווַיְרִקְלִיבְקִיּוּט?

הַיְמָנָה הַיְמָנָה הַיְמָנָה הַיְמָנָה

4

פּוֹן לְעַנְדֶּרֶר צַי לְעַנְדֶּרֶר,
דוֹרֶךְ טִיכְבָּעֵן אָוּן יִמְעֵן,—
יְהוֹרָה הַלְּוִי
פָּאַהֲרָת לְאַנְגָּן אָוּן פָּאַהֲרָת פִּיעֵן.

דָּעֵר שִׁקְזָאֵל, עָר שְׁלִיְדָעָרֶט
פִּיעֵל שְׂטִיְינָעֶר אַין וּוֹעֵן אֵיהֶם,
אָוּן שְׁטוּרָת אֵיהֶם, אָוּן לְאַוְתָּא אֵיהֶם
נִיטְגְּרִיבָעֵן זִיּוֹן צִיעֵל.

עָר קָעָן נִיט נְלִיְיךְ קָוְמָעֵן
אָהָוִין, וּוֹאוּ עַם צִיחָת אֵיהֶם,
אוֹיְף אָוּמוּעָנָעֵן קְרוּמָע
רִיוּזָט עָר אָהָן אָן עָנָר.

עָר קוּמָט קִיּוֹן מְצָרִים,
וּוֹאוּ סְ'חָאָבָשׂ דִּי אָבוֹת
לְיוּם פְּרֻעָהִין גַּעֲקָנָטָעֵן
מִיט זַיְעָרָע הַעֲנָר.

עָר קוּמָט קִיּוֹן דְּמָשָׁק
אַיְנָ'ם טָאֵל פּוֹן דָּעַם פְּרַתְּ-טִיאֵיד,

וְוָאֹ ס'הָאַט אֲוִיפְגָעֵלְוִיכְטָעַן
דְּבָעַם פְּאַלְקָם מְאַרְגָּעַן-שְׁטוֹרָהּ.

אוון אומעטום זענען
פייעל בירידער פאראנגען,
פייעל כבוד אוון ליבשאפט
סריינט ער איבעראל.

נאר ערגייז פערבלוייבט ער
אוון ערגייז פערוואוילט ער —
יהודה הלווי
אייליט זוד נאבעאנגען.

א, ניכער שווין, ניכער,
א, לאזוט איהם שווין גראיבען
דאם לובע, דאס טירע.
דאם איזנץינע לאנבר.

5

A horizontal row of fifteen identical Nazi swastikas, each consisting of a black cross with a circle in the center and a diagonal arm extending from each corner.

עפּון דעם יידז'ס וועיל, וואם שטורמען
ההערט ניט אויאָת, ביז ערבעצ'ו,
עפּון דעם חרמוני'ש שנגען-טורמען
ביבּין די שעיר בערגן — אוין רוחה...

פאלט ער גלייך דא מידערהייד

מיט אמא צינדט זיך אין וועסטען
עפערס ווי א צוונטער אן,
נעהמת זיך חוצפה דיג פערמעסטען
טיפט דעם הימעלס בעהען פאהן.

פִּנְגּוּלֶת אָוַבָּעַן אֹוִים פִּינְגּוּרָעַן,
לוֹטָמֶר פִּיְעָר, לוֹטָמֶר פְּלָאָם,
קָלְיוֹדָט דָּעַם הַיְמָעֵל אֵין פּוֹרְפּוּרָעַן
פְּנוּ דָּעַם יְרָדוּן בֵּין דָעַם יְסָמֶן...

זון געהט אונטער... ס'געהט ארוםעט
ויז דער טאג מיט שטילער נאכט...

הַיְלָדֶן הַיְלָדֶן הַיְלָדֶן הַיְלָדֶן

ווער ליגט דארט פערהיילט אין אומעט,
זו דער ערדר נשבוינט, פערשמאכט?

ווער וויל וויינגען ניט אויפהערען
ווײינט אחזן אויפהער מײַן און מײַן
ווער בענצעט מיט הייסע טראעהרען
יעדעם זעמראעל, יעדען שטײַן?

ס'אייז חליי, ס'אייז דער זקן,
וועלכער אייז פון פרעמדער וויאיט
דא געקומען אונגערשראקען
זעהן זיין לאנד... אין אבענד צייט.

6

ניט פון שמחה טראעהרען ניסט ער,
ס'אייז זיין גרויסע פרײַיד צושטערט,
ווי ער קוּקט אויַף דער פערוויסטער
זאמְדרִינְגֶר, פערלאָזְטוּר ער!

הייליג לאנד! א, ווער פערשעמען
חאט איזוי געקענט דיך שווער?...

ה   ה   ה   ה   ה   ה   ה   ה   ה

און זיין הארי נעהמת קלעמען, קלעמען,
און א טרעחר פלייסט נאך א טרעחר...

טוליען צו דער ערדר זיך טוט ער,
וואי צו מאמעם ברומט און שוייס,
און ווי צו א טריינער מוטער,
פליסט זיין תפילה הים ארויס :

ציאן, ציאן ! וועסט ניט פרענען
אויף די קינדרער דען בי מיר,
וואס אויפ אלע, אלע וועגען
זובען נאר דעם וועג צו דר ?

וועסט ניט פרענען, ווי די קינדרער
לעבען אין א ים פון צער ? ...

— — — —
א, יהורה ! אויף געשווינדר,
וועסט ניט, הערטט ניט דיין געפאהר ?

7

בעו אפאענט פון פום ביז דעם קאָפ,
ניט קוּקענְדִּין קַיְנְמָאָל אַראָפ,

הַיְלָדֶן הַיְלָדֶן הַיְלָדֶן הַיְלָדֶן

גערטען אין ווילדען גאלאָפ,
אין דארטן אָן אַראָב ווי אַ וויבער.

עם רײַיסט זיך דאס היַצְינְג פערד
פֿוֹן גָּאַלְדָּעָנָעָם גָּשְׁפָּאָן, קָוִים מֵעַן הָעָרָת,
וּוְסְרִיחָרֶט מִיטַּדִּי פִּים אָן דִּי עָרָד,
עם לְוִוְּפָט אָוֹן עַמְּ יַאֲגָּט זיך אַלְצָ נִיכְבָּר.

וּוְ קָעָן עַמְּ גָּאָר לִיְגָעָן אָין זַיְן
אַ הַפְּקָרְעָן בְּרַעַנְ-בְּרַעַנְ�אַיְן,
אַ סִּינְדָּפָּן דִּי וּוּלְדָעַרְנוּשְׂזָהָוָן,
צַו קוּקָעָן אַרְאָפָּט אָין זַיְן רִיאָטָעָן?

עַר זַעַחַט נִיט דֻּעַם אלְטָעָן פָּאָעָט,
וּוֹאָס שִׁיקְטָמָן צַו זַיְן לְאַנְדָּא גַּעַבְעָט,
פָּאָר זְיך אָוֹן זַיְן פָּאָלָק וּוְיַאֲרָפְעָט
פָּוֹן לְאַנְג שָׁוִין פָּעָרָנָגָנָעָנָעָן צִימָטָעָן.

עַר שְׁרִוְיט צַו זַיְן פָּעָרָד נִיט אָוּס : „הָאַלְטָא!“
עַר זַעַחַט נִיט דִּי אַוְמַעְטָן-גַּעַשְׁטָאַלְטָט,
וּוֹאָס נִידְרִיךְ צָוּם בָּאַדְעָן דָּאָרֶט פָּאָלְטָט,
אוֹן יַאֲמָעָרָט צַו אַיְמִיצָעָן בִּיטָּעָר.

אַ צִּיה בַּיְיַ דֻּעַם צָאָס נִיט עַר בְּלִינְדָּ...
וּוְיַאֲ פְּלִינְגָעָל פָּוֹן חַאַסְטִיְינְסְטָעָן וּוּינְדָּ...

הַיְהוּנִים

אריבער דעם גוף שפֿרײַזֶט געשוינד,
און טויטעט יהודהָן דער ריטער.

8

מייט א חזד טעמאפֿען שטומען
האט זיך ס'הייליג לאנד פערהילט,
ווען יהודהָס צונג און גומען
האט דעם מזאָס האנד פערשטילט.

שטייל. נאָר ווי אַ ווֹויטער בתיקול
האט געטראָגען זיך פֿון ווֹויט:
סִינְעֵר זאָל נוּט יְאָאנְגָּעָן מאָכָּעָן
פֿון אַ טְרוּוּם אַ ווֹוֶרְקְּלִיבְּקְּיָיט.

אַיִלָּתֶס-פֿרְצִיָּנִים

7 —	אין טיטען יאנואר
8 —	ווינטער נאכט סאנעט
9 —	רוּה
10 —	שׁוּעַטְלָעַן
12 —	נאָקְטוֹרָן
13 —	אוֹן זָג אֵיך
14 —	אַהֲנוֹנוֹן
15 —	פְּרִיהְלִינְג
16 —	רַעֲנָן
17 —	וּוִ נּוֹט
18 —	כְּגַעְפָּל אֵיךְ נִיט
19 —	מִין אִינְזָעֵל
20 —	דָּאָס קָעְנוּגְקָליּוֹד
22 —	דרִיסְטִינְגְּ יָאָחָר
24 —	פְּרָאָנְמְעָנֶט
25 —	אוֹנְמָאָכֶט
26 —	פְּאָר אַ רְגָּע
27 —	איַינְצִיגְעַן
28 —	אֵיךְ
29 —	וּוִידָּעַר
30 —	פֿרְעוֹוִירַט

הַיְלָדֶן

31	קָלְאָנְגָּעָן
33	קָאנְגָּוִוִילִינְג
34	דָּעֵר גָּעָרוֹךְ
34	צָו מִיר
36	קִיטָעָן
38	שָׁא, גָּעוֹלְדִּינְג
41	יוֹאָלָא
42	דוֹרְכְּן פָּעָנְסְטָעָר
44	נִיטָהִינְט
45	מִין קְרָאָנְץ
46	צָו בְּלוּזִוְונְעָן מִינְעָן אוֹיְגָעָן
48	דָּעֵר נָכְבָּתְּגָנָג
51	מִין לְיעָבָע
52	כְּלִיעָב אַמִּירְדָּעֵל
53	אַיְן חָלוּם
54	כְּעַרְוָאָרְטָ דִּיךְ
56	פָּעָרְגָּוִיב !
59	דָּעֵר כָּלָב
60	זִינְדָּר
61	אוֹיפְּן וּוֹעֲגָן
62	דוֹי סְטָאָטוּעָן

אַלְמָנָה

67	מיט גלאנצינגע בליקען
68	צום האר
69	נויט קווק
70	מאי און יוני
72	אלטע מידלעך
77	נוו יארק
78	אין גאנס
79	באוערי
80	מיין שכנה
81	א, שפּרוּזָעַן, שפּרוּזָעַן
82	אין קאָר
84	שאטענס
85	בִּיּוּם וּאֲקוֹזָל
86	שטאדט
89	דער גריינער שטערען
90	שנעע
94	דרוי בלומען
97	דער פֿאַלְאַץ פּוֹן דער נאָכָט
98	פאָהרענְדִּינְג
100	אין מיטען ים
102	דער יעסען-טאָגֶן

אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן

104	די זוניה
106	איך וויסט עס איז פארפאַלען
108	איך האכ מיר אַחלוּם
110	אונפערשטענְדליך
113	יהודה הַלְוִי